

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Bibliotheek

APPROVAL

NAAM: *Noutsin Sijonara*.....

verleent aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar/zijn afstudeerscriptie via de catalogus full-text beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de AdeKUS.

Plaats en datum, *Paramaribo, 28 mei 2019*.....

Handtekening.....
Sijonara

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Faculteit der Maatschappijwetenschappen

**Een onderzoek naar de implementatie van de externe
rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De
Schakel conform de wet op de jaarrekening**

Thesis ter verkrijging van de graad van Bachelor of Science in de Economie

Studierichting: Economie

Naam: Noutsin Sajonara

Begeleider: Drs. D. Wielingen-Verwey

Paramaribo, 28 mei 2019

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Faculteit der Maatschappijwetenschappen

**Een onderzoek naar de implementatie van de externe
rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De
Schakel conform de wet op de jaarrekening**

Thesis ter verkrijging van de graad van Bachelor of Science in de Economie

Studierichting: Economie

Naam: Noutsin Sajonara

Begeleider: Drs. D. Wielingen-Verwey

Paramaribo, 28 mei 2019

Voorwoord

Voor u ligt mijn thesis, ter verkrijging van de graad van Bachelor of Science in de Economie aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname. De titel van dit verslag is: Een onderzoek naar de implementatie van de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening.

De aanleiding voor het kiezen van dit onderwerp is vanwege de aanneming van de Wet op de Jaarrekening en de aard van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel g.a. (KC De Schakel). KC De Schakel is een financiële instelling en wel een kredietcoöperatie. Deze organisatie valt onder een organisatie van openbaar belang. Alhoewel het een financiële instelling is, is deze geen bank. De vraag die dan reist is tot welke categorie rechtspersoon zij volgens de Wet op de Jaarrekening behoort; conform welke verslaggevingsstandaard de jaarrekening opgesteld dient te worden en welke impact die zal hebben op de organisatie.

Het onderzoeksonderwerp betreft de externe rapportage van een kredietcoöperatie. Dit onderzoek is voornamelijk gericht op de implementatie van de externe rapportage conform de Wet op de Jaarrekening.

Bij deze een speciaal woord van dank aan mijn begeleider mevrouw drs. D. Wielingen-Verwey, de richtingscoördinator de heer drs. R. Dwarka en mijn medebeoordelaar mevrouw drs. S. Panka-Bijlhout MPA, die tijdens mijn onderzoek altijd klaar voor mij stonden. Zij hebben steeds geholpen met het beantwoorden van mijn vragen en steeds feedback gegeven, waardoor ik verder kon met mijn onderzoek. Mijn dank gaat verder uit aan een ieder die mij op welke wijze dan ook geholpen heeft bij het tot stand komen van deze thesis. Ik wens u veel leesplezier toe.

Noutsin Sajonara

Paramaribo, 28 mei 2019

Samenvatting

Op 24 september 2017 werd een nieuwe wet in De Nationale Assemblée aangenomen met betrekking tot de externe verslaggeving. Deze nieuwe wet is van toepassing op alle ondernemingen in Suriname. De wet is genaamd; de Wet op de Jaarrekening. Met de aanneming van deze wet moeten alle ondernemingen de externe verslaggeving uitvoeren gebaseerd op deze eerder genoemde wet. Er zijn voor alle categorieën ondernemingen gestelde criteria waaruit niet alleen zal moeten blijken of een onderneming daadwerkelijk behoort tot klein, middelgroot of groot rechtspersoon, maar ook welke verslaggevingsstandaard gehanteerd dient te worden bij de externe verslaggeving van die onderneming. Verder is er voor de verschillende typen rechtspersonen de ingangsbepaling bepaald; voor grote rechtspersonen en organisaties van openbaar belang (OOB) geldt dat vanaf het jaar 2020, voor middelgrote en kleine rechtspersonen in dat het jaar 2021.

De probleemstelling van de thesis luidt: *‘Welke maatregelen moeten getroffen worden om de implementatie van de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening te doen plaatsvinden in 2020?’*

Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel (KCDS of KC De Schakel) is een kleine onderneming die zeven en veertig jaren geleden werd opgericht in Paramaribo. Het is een financiële instelling en wel open kredietcoöperatie. Verder staat KC De Schakel onder toezicht van de Centrale Bank van Suriname (CBvS) en zal vanwege haar aard de externe rapportage moeten verrichten conform deze nieuwe wet. Maar wat dient er allemaal plaats te vinden zodat de externe rapportage conform de Wet op de Jaarrekening geschiedt. Vandaar de onderzoeksvraag voor deze thesis.

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan welke maatregelen getroffen dienen te worden om de implementatie van de externe rapportage van KC De Schakel te doen plaatsvinden conform de Wet op de Jaarrekening. Middels literatuurstudie, eigen onderzoek en interviews zijn de resultaten van deze thesis bereikt. Een van de resultaten van dit onderzoek is dat de fiscale grondslagen als verslaggevingsstandaard gehanteerd worden bij KC De Schakel. De aanbeveling op dat resultaat is dat de samenstelling van de jaarrekening conform de verslaggevingsstandaard die de wet voorschrijft dient te geschieden; IFRS of andere internationale aanvaarde verslaggevingsstandaarden zoals Dutch GAAP en US GAAP.

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting

Lijst symbolen

Inleiding	7
1 Theoretische aspecten van de externe verslaggeving	11
Inleiding	11
1.2 Soorten verslaggeving	11
1.3 Bronnen van regels voor externe verslaggeving (algemeen)	13
1.4 De jaarrekening	15
1.5 Soorten jaarrekeningen.....	16
1.6 De formele aspecten van de jaarrekening	18
1.7 Het bestuursverslag	19
1.8 Accountantsverklaring	22
1.9 De management letter.....	26
2 De wet op de jaarrekening	28
Inleiding	28
2.1 Algemeen	28
2.2 Toepasselijkheid van de wet op de jaarrekening.....	29
2.3 Opmaken en vaststelling van de jaarrekening	30
2.4 De jaarrekening	31
2.5 Het bestuursverslag	31
2.6 Verslaggevingstandaarden	32
2.7 Omvangscriteria	36
2.8 Aansprakelijkheid.....	38
2.9 De implementatie van de wet op de jaarrekening	39
3 Spaar- en Kredietcooperatie De Schakel	42
Inleiding	42
3.1 KC De Schakel	42
3.3 Weerspiegeling van de Wet op de Jaarrekening op KC De Schakel	46
3.4 Het jaarverslag van KC De Schakel volgens de Wet op de Jaarrekening.....	49
Conclusie en aanbevelingen	53
Geraadpleegde bronnen	55

- Bijlagen:**
1. Balans rapportage naar de CBvS
 2. Inhoudsopgave jaarrekening KC De Schakel
 - 2a: Overzicht Balans jaarrekening KC De Schakel
 - 2b: Overzicht V en W rekening KC De Schakel

Lijst symbolen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
ALV	Algemene Leden Vergadering
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVKC	Algemene vereniging van Kredietcoöperaties
BV	Besloten Vennootschap
CBvS	Centrale Bank van Suriname
CV	Commanditaire Vennootschap
DNA	De Nationale Assamblee
ESMA	European Securities and Market Authority
G.A	Gemeenschappelijke Aansprakelijkheid
IASB	International Accounting Standard Board
IFRS	International Financial Reporting Standard
IFRS for SME's	International Financial Reporting Standard for Small Medium Entities
Kc De Schakel / KCDS	Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel
NV	Naamloze Vennootschap
OOB	Organisatie van Openbaar Belang
RJ	Richtlijnen voor de Jaarrekening
RvC	Raad van Commisaris
SRD	Surinaamse Dollar
Suva	Surinaamse Vereniging van Accountants

Inleiding

Probleemomschrijving

Per 2020 zijn alle rechtspersonen verplicht een jaarrekening op te stellen. Dat schrijft de Wet op de Jaarrekening, die op 24 september 2017 werd aangenomen, voor. De jaarrekening is een financieel eindverslag van een rechtspersoon, die jaarlijks dient te worden opgesteld. Ze geeft inzicht in de financiële situatie van de rechtspersoon en /of activiteiten in een boekjaar. Er zijn diverse verslaggevingsstandaarden die gelden en die voor organisaties van belang zijn aan welke standaard organisaties moeten voldoen. Op basis van de criteria van de wet zullen directie van rechtspersonen moeten nagaan in welke categorie hun organisatie geïnclassificeerd wordt, om te weten conform welke verslaggevingsstandaarden de jaarrekening per 2020 opgesteld dient te worden (GFC nieuws, 2017).

Er zijn verschillende soorten rechtspersonen waarop de wet op de jaarrekening toepasselijk is. Voor entiteiten of organisaties is er een juridische constructie vereist, waardoor ook zij zelfstandig aan het rechtsverkeer kunnen deelnemen. Deze juridische constructie wordt een rechtspersoon genoemd. Enkele rechtspersonen zijn: de vereniging, de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de naamloze vennootschap, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en de stichting (Schenkeveld). Onder rechtspersonen vallen ook de financiële instellingen , deze zijn bedrijven die als hoofdactiviteit het opereren op de financiële markt hebben. Onder deze instellingen vallen onder andere banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsmaatschappijen en kredietcoöperaties. Dit onderzoek richt zich voornamelijk op een spaar- en kredietcoöperatie. Dit onderzoek is gericht op een financiële instelling, een spaar- en kredietcoöperatie die tevens een organisatie van openbaar belang (OOB) is (R.Kruit, M.pronk, & S.Visser, 2017).

Een kredietcoöperatie is vaak een coöperatieve vereniging. Een coöperatieve vereniging wordt gedefinieerd als de vereniging van personen, waarbij de in- en uittreding van leden is toegelaten en die de bevordering van de stoffelijke belangen van haar leden ten doel heeft hetzij door middel

van gemeenschappelijke uitoefening van hun nering of ambacht hetzij door aanschaffing van hun benodigdheden hetzij door het hun verstrekken van voorschotten of crediet (Wet Coöperatieve Verenigingen 1944).

Onder een organisatie van openbaar belang valt een in Suriname gevestigde naamloze vennootschap waarvan uitgegeven effecten openbaar worden verhandeld dan wel een openbare notering hebben; een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) kredietinstelling; een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) verzekeraar; een in Suriname gevestigd (onder toezicht staand) pensioenfonds; parastatale instellingen, ongeacht hun grootte en rechtsvorm (De wet op de jaarrekening, 2017).

Vanwege de aanneming van de Wet op de Jaarrekening en het feit dat Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel g.a. (KC De Schakel of KCDS) een financiële instelling is en wel een kredietcoöperatie en ook nog eens een organisatie van openbaar belang, maar geen bank, reist de vraag tot welke categorie rechtspersoon zij volgens de Wet op de Jaarrekening behoort en conform welke verslaggevingsstandaard de jaarrekening opgesteld dient te worden en welke impact die zal hebben op de organisatie. Dit is de aanleiding geweest voor het doen van dit onderzoek.

Aan de hand van de bovenstaande luidt de onderzoeksvraag als volgt:

Welke maatregelen moeten getroffen worden om de implementatie van de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening te doen plaatsvinden in 2020?

De subvragen geformuleerd om de onderzoeksvraag zo goed als mogelijk te kunnen beantwoorden:

- 1) Hoe ziet de financiële administratie van KC De Schakel eruit?*
- 2) Voldoet de financiële administratie van KC De Schakel aan de theoretisch gestelde eisen van de Wet op de Jaarrekening?*

Afbakening van het onderzoek

Dit onderzoek richt zich op het implementeren van de externe rapportage conform de wet op de jaarrekening bij een Spaar- en Kredietcoöperatie. In dit onderzoek wordt nagegaan welke maatregelen getroffen moeten worden om de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening te doen plaatsvinden in 2020. Verder is dit onderzoek gericht op de administratieve organisatie van de kredietcoöperatie.

Doel van het onderzoek

Deze thesis heeft als eerste doel te dienen als afstudeerthesis voor het afronden van de studie economie aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname. Verder zal deze thesis dienen als een hulpmiddel voor de implementatie van de Wet op de Jaarrekening voor kredietcoöperaties maar voornamelijk KC De Schakel. Tenslotte dient deze thesis als informatiebron voor onderzoeksonderwerpen op dit vakgebied.

Maatschappelijke relevantie

Dit onderzoek is maatschappelijk relevant, omdat het een mogelijke bijdrage kan leveren aan derden tot het implementeren van de externe rapportage van een organisatie, specifiek een spaar- en kredietcoöperatie conform de Wet op de Jaarrekening.

Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek is wetenschappelijk relevant, omdat het als informatiebron kan dienen voor kredietcoöperaties en andere belanghebbenden. Ook kan het als aanvulling dienen op bestaande theorieën.

Methode van onderzoek

In de eerste fase van dit onderzoek is er literatuurstudie gedaan. Tijdens de literatuurstudie is er informatie verzameld over de Wet op de Jaarrekening en KC De Schakel uit wetenschappelijke literatuur, scripties, wetten en jaarverslagen van KC De Schakel. Ook zijn er relevante websites

geraadpleegd voor informatie. Verder is bij KC De Schakel een onderzoek gedaan om de belangrijkste aspecten die van belang zijn bij de externe rapportage in kaart te brengen.

Opbouw van de thesis

Naar aanleiding van de onderzoeksvraag is de thesis opgebouwd uit: 1 literatuurstudie en 2 empirische gedeelte. In het theoretisch deel, welke verdeeld is in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 wordt er respectievelijk ingegaan op de theoretische aspecten van de externe rapportage en een korte toelichting op de Wet op de Jaarrekening. Het empirisch gedeelte komt tot uiting in hoofdstuk 3 de externe rapportage van KC De Schakel en een weerspiegeling van de wet op de jaarrekening op KC De Schakel aan de orde.

1 Theoretische aspecten van de externe verslaggeving

Inleiding

Voor het besturen en doen functioneren van een onderneming heeft de ondernemingsleiding behoefte aan informatie. Deze informatie is gericht op de toekomst, het heden en het verleden. In alle ondernemingen wordt er een administratie op na gehouden, dit omdat belanghebbenden aan het eind van het boekjaar willen weten hoe de bedrijfsvoering geweest is. Is er winst geboekt of juist verlies geleden? Ook is het relevant om na te gaan in hoeverre fiscale regelingen impact hebben op het resultaat. De Raad van Commissarissen (RvC) of aandeelhouders willen weten hoe er gepresteerd is het afgelopen boekjaar en dat kan bijvoorbeeld door het bezichtigen van de jaarrekening van die onderneming. De jaarrekening geeft een overzicht of beeld van de prestatie van de onderneming van het afgelopen boekjaar. Het publiceren van de jaarrekening wordt externe verslaggeving genoemd. Bij de externe verslaggeving gaat het om de financieel georiënteerde informatieverschaffing door een onderneming aan belanghebbenden. Behalve de jaarrekening of het jaarverslag zijn er bijvoorbeeld ook tussentijdse berichten en verslagen omtrent de maatschappelijke effecten van het ondernemingsgedrag van belang. De tussentijdse berichten en verslagen zijn af te lezen in de jaarrekening met alle daarbijbehorende stukken (H.Beckman, 1982).

1.2 Soorten verslaggeving

Het is van eminent belang dat er in een onderneming een administratie op na wordt gehouden. De leiding van een onderneming moet altijd op de hoogte zijn of kunnen zijn van wat er zich afspeelt in die onderneming. Daarom worden er allerlei soorten informatie verzameld en vastgelegd. Verder zijn buiten de ondernemingsleiding ook belanghebbenden die meer willen weten over de onderneming en de relatie tussen onderneming en maatschappij, zoals werkers, aandeelhouders, schuldeisers en de overheid. De in dit kader te verstrekken informatie dient afgestemd te zijn op de informatiebehoefte van deze belanghebbenden. Het is de primaire taak van de financiële administratie om de verschillende informatie en/of jaarcijfers te rapporteren.

Los van het feit dat de verslaggeving een middel van informatieoverdracht is, dient deze tevens als middel tot verantwoording. Voor de in de onderneming werkenden houdt het in dat zij verantwoorden voor de door hen verrichte activiteiten tegenover de leiding van de onderneming, terwijl de ondernemingsleiding zich door middel van rapportering naar buiten verantwoordt over het door haar gevoerde beleid.

De wetgeving eist van de ondernemer dat die een administratie bijhoudt, maar ook ten behoeve van die ondernemer zelf is het noodzakelijk de ontwikkeling van de onderneming duidelijk vast te leggen. Die administratie vertelt alles over de onderneming. In die zin vormt de boekhouding een weergave van de bedrijfsontwikkeling. Daarop kan beleid worden gevoerd, plannen kunnen worden bijgesteld en financiële problemen kunnen worden voorkomen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de interne en de externe verslaggeving. Tot de interne verslaggeving behoort onder meer de opstelling van de interne jaarrekening, bestaande uit een balans, winst- en verliesrekening, een staat van herkomst en besteding van de middelen, alsmede de toelichting op deze stukken. Intern worden deze stukken vaak meer dan éénmaal per jaar opgesteld. Bij de interne verslaggeving gaat het om het opstellen en geven van informatie die bedoeld is voor de planning en beheersing van de activiteiten van een onderneming. Het gaat om gedetailleerde gegevens over inkomsten en uitgaven, budgetten en dergelijke.

Tot de externe verslaggeving behoort onder meer het opstellen van een externe jaarrekening bestaande uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting daarop ten behoeve van anderen dan de ondernemingsleiding. De belangrijkste externe belanghebbenden zijn: beleggers die een aandelenbelang in de onderneming hebben of overwegen om aandelen te kopen of te verkopen; bankiers die leningen aan de onderneming hebben verstrekt of overwegen dat te doen; leveranciers die moeten kunnen vertrouwen op kredietwaardigheid van de onderneming; werknemers; sollicitanten die overwegen om bij de onderneming een baan te aanvaarden; beleggingsanalisten en financieel journalisten die de onderneming 'volgen'. Externe verslaggeving wordt in het algemeen gekenmerkt door het feit dat daarmee verantwoording wordt afgelegd over de uitkomsten van gevoerd beleid (Blom, 1999) (Epe, 2006).

1.3 Bronnen van regels voor externe verslaggeving (algemeen)

De externe verslaggeving kent verschillende verslaggevingsstelsels. De meest gebruikte verslaggevingsstelsels zijn onder andere: Titel 9 Boek 2 Burgelijk Wetboek, overige wet- en regelgeving, richtlijnen voor de jaarverslaggeving, International Financial Reporting Standard en toezicht op financiële verslaggeving. De beursgenoteerde ondernemingen passen IFRS toe als verslaggevingsstelsel. Een van belangrijke doelstelling van het verslaggevingsstelsel is de vergelijkbaarheid tussen organisaties en opeenvolgende jaren van een organisatie.

Titel 9 Boek 2 Burgelijk Wetboek:

Titel 9 Boek 2 Burgelijk Wetboek van Nederland (Titel 9 Boek 2 BW oft Titel 9); deze komt overeen met de Wet op de Jaarrekening. Het is van toepassing op coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen, besloten vennootschappen (BV's), naamloze vennootschappen (NV's), maar ook op vennootschappen onder firma (Vof's) en commanditaire vennootschappen (CV's), waarvan alle onbeperkt aansprakelijke vennoten kapitaalvennootschappen naar buitenlands recht zijn, alsmede op zogenaamde commerciële stichtingen en commerciële verenigingen. Niet-commerciële verenigingen en stichtingen, eenmanszaken, maatschappen, Vof's en Cv's die niet onder de hierboven genoemde categorieën vallen, vallen niet onder Titel 9 en hebben niet de plicht de jaarrekening volgens Titel 9 op te maken en te publiceren. Wel hebben zij de plicht jaarlijks een balans en een staat van baten en lasten op te stellen.

Overige wet- en regelgeving:

Regels voor de externe financiële verslaggeving kunnen ook zijn opgenomen in andere wet- en regelgeving dan Titel 9 Boek 2 BW. Hieronder vallen bijvoorbeeld comptabiliteits-/verslaggevingsvoorschriften die van toepassing zijn op instellingen die werkzaam zijn in de gezondheidszorg, het onderwijs of op overheidslichamen. Deze verslaggevingsvoorschriften gelden voor Nederland. Ook zijn op bepaalde ondernemingen en instellingen specifieke voorschriften van toepassing. Met name is hierbij te denken aan voorschriften in de Wet op het financieel toezicht (Wft), die gelden voor banken, verzekeraars, beleggingsinstellingen en

effectenuitgevende instellingen. Daarnaast bevatten de richtlijnen voor de jaarverslaggeving ook specifieke bepalingen voor banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsentiteiten, coöperaties en nog andere categorieën ondernemingen.

Richtlijnen voor de jaarverslaggeving:

De richtlijnen worden opgesteld door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), een onafhankelijke private organisatie waarvan vertegenwoordigers van organisaties van opstellers, controleurs en gebruikers van jaarrekening deelnemen. Deze richtlijnen geven mede invulling aan de wettelijke verwijzing naar ‘normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd’. Verder worden deze richtlijnen onderscheiden in: stellige uitspraken (daarvan mag slechts worden afgeweken indien daarvoor goede gronden zijn) en aanbevelingen. De richtlijnen hebben geen kracht van een wet en mogen daarom niet in strijd zijn met wettelijke bepalingen. De richtlijnen zijn alleen van toepassing voor zover het gaat om enkelvoudige en/of geconsolideerde jaarrekeningen die zijn opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW (Dutch GAAP) en op het bestuursverslag.

International Financial Reporting Standard:

De International Financial Reporting Standard (IFRS) worden opgesteld onder verantwoordelijkheid van de International Accounting Standards Boards (IASB). Dit is een regelgeving orgaan binnen de Internationale Financial Reporting Standard Foundation (IFRS Foundation), een privaatrechtelijke organisatie gevestigd in London. De bedoeling van IFRS is dat deze uiteindelijk zal uitgroeien tot een mondiale standaard voor de externe verslaggeving. IFRS is momenteel in meer dan 120 landen vereist op het gebied van verslaggeving.

Toezicht op financiële verslaggeving:

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) in Nederland is sinds 1 januari 2007 op de externe financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen. De AFM richt zich op de jaar- en halfjaarverslaggeving van aan een gereguleerde beursgenoteerde onderneming. De verplichte toepassing van IFRS door beursfondsen is gepaard gegaan met toezicht op de kwaliteit

van de financiële verslaggeving door de nationale beurstoezichthouders. Dit toezicht is in Nederland opgedragen aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en wordt op EU-niveau gecoördineerd door de European Securities and Market Authority (ESMA) (R.Kruit, M.pronk, & S.Visser, 2017).

1.4 De jaarrekening

Een jaarrekening is een financieel eindverslag van een onderneming, die jaarlijks dient te worden opgesteld. Ze geeft inzicht in de financiële situatie van de onderneming en/of activiteiten in een boekjaar, waarmee de gebruikers van de jaarrekening op basis van de verstrekte informatie bepaalde economische beslissingen kan nemen. Het omvat een balans, winst- en verliesrekening, kasstroomoverzicht en toelichting.

De ontwikkeling van de onderneming als rechtspersoon heeft met zich meegebracht dat jaarlijks een overzicht wordt gemaakt van de vermogenspositie door middel van een balans en van de ontwikkeling daarin als gevolg van de economische activiteiten van de vennootschap door middel van een winst- en verliesrekening, ook wel genoemd resultatenrekening. Deze financiële overzichten zijn gebaseerd op de techniek van het dubbel boekhouden en hebben daardoor een standaardvorm. Zij zijn echter niet te begrijpen zonder een toelichting, waarin wordt meegedeeld volgens welke principes de balans en de winst- en verliesrekening zijn opgesteld. Ook bevat de toelichting gewoonlijk specificaties van bepaalde posten in de balans en de winst- en verliesrekening.

In de loop der tijd zijn als gevolg van de behoeften van de jaarrekeninggebruikers nog andere overzichten toegevoegd die tegenwoordig ook als een belangrijk bestanddeel van de jaarrekening worden beschouwd, namelijk het kasstroomoverzicht en het overzicht van mutaties in het eigen vermogen.

In de wijze waarop de informatieverstrekking plaatsvindt, is het van belang dat de verschillende informatiebehoeften van de gebruikers van de jaarrekening worden behartigd. De gebruikers van

de jaarrekening zijn: aandeelhouders; bankiers; leveranciers/crediteuren; werknemers (organisaties); beleggingsanalisten; maar ook: concurrenten; de fiscus; de financiële pers; wetenschappelijk onderzoekers en actiegroepen. De bestuurders van de onderneming zijn verantwoordelijk voor de jaarrekening en het voldoen aan de gestelde externe verslaggevingsvereisten (GFC nieuws, 2017)

1.5 Soorten jaarrekeningen

Er zijn verschillende soorten jaarrekeningen (wat is een jaarrekening?, n.d.):

1. De fiscale jaarrekening.
2. De bedrijfseconomische jaarrekening.
3. De enkelvoudige jaarrekening.
4. De geconsolideerde jaarrekening.

Ad 1. De **fiscale jaarrekening** moet aan de normen van de fiscus voldoen en is bedoeld om de fiscale winst van de onderneming te berekenen. Deze fiscale winst wordt gebruikt als basis voor de heffing van inkomsten- of vennootschapsbelasting. De fiscale jaarrekening toont het fiscale eigen vermogen, waardoor de basis voor de belastbare winst bepaald kan worden. De belastbare winst wordt bepaald door het fiscale eigen vermogen aan het einde van het jaar te verminderen met het fiscale eigen vermogen aan het begin van het jaar. Net zoals bij de fiscale jaarrekening is er een tegengesteld belang tussen de eigenaren van de onderneming en de fiscus. De eigenaar wenst doorgaans een zo laag mogelijke belastbare winst te presenteren en de belastingdienst wenst een zo hoog mogelijk belastbare winst.

De fiscale jaarrekening kent zijn oorsprong al rond de invoering van de inkomstenbelasting rond 1914 gevolgd door de vennootschapsbelasting in 1941. De wetgeving is aan verandering onderhevig, niet alleen door wetwijzigingen maar met name door jurisprudentie. Een belangrijk element binnen het bepalen van de fiscale winst en het eigen vermogen is “goed koopmansgebruik”. Goed koopmansgebruik en de fiscale wetgeving hebben een invloed gehad op de externe verslaggeving. Een kleinere organisatie wil doorgaans zowel de commerciële

(werkelijke) als fiscale jaarrekening aan elkaar gelijk stellen, zodat extra werk wordt voorkomen. In de praktijk is een jaarrekening op fiscale grondslagen binnen kleine organisatie dan ook een gebruikelijke keuze, mede gezien het feit dat er een beperkt aantal gebruikers van de jaarrekening zijn.

Ad 2. De **bedrijfseconomische jaarrekening** geeft een beter beeld van de situatie van een onderneming. Er wordt geen rekening gehouden met fiscale normen, maar het geeft de werkelijke stand van financiële zaken. Het geeft een beeld van de vermogenssituatie van de onderneming en van de resultaten, vanuit bedrijfseconomisch oogpunt (servicedesk, n.d.).

Ad 3. De **enkelvoudige jaarrekening** bevat ten minste de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op eerdergenoemde stukken. De balans met de toelichting geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het vermogen en zijn samenstelling in actief- en passiefposten op het einde van het boekjaar weer. De winst- en verliesrekening met de toelichting geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het resultaat van het boekjaar en zijn afleiding uit de posten van baten en lasten weer.

Ad 4. De **geconsolideerde jaarrekening** is de jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als een geheel worden opgenomen. De geconsolideerde jaarrekening bevat ten minste de geconsolideerde balans, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde kasstroomoverzicht, het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op eerdergenoemde stukken. De geconsolideerde jaarrekening vormt een toelichting op de enkelvoudige jaarrekening en valt onder de controleplicht indien deze van toepassing is op de enkelvoudige verantwoording. De financiële gegevens van een rechtspersoon of vennootschap mogen in de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen naar evenredigheid tot het daarin gehouden belang. In de geconsolideerde jaarrekening hoeft het eigen vermogen niet te worden uitgesplitst. Het aandeel in het groepsvermogen en in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt,

wordt vermeld. De jaarrekening wordt ondertekend door alle leden van het bestuur en de raad van commissarissen, zo die er is. Indien een hunner handtekening ontbreekt, wordt de reden hiervan vermeld door het bestuur. Indien de rechtspersoon een naamloze vennootschap is, stelt de algemene vergadering van aandeelhouders de jaarrekening vast. Vanaf de dag van oproeping van de algemene vergadering van aandeelhouders (waarin de jaarrekening wordt vastgesteld) tot de dag waarop de jaarrekening wordt vastgesteld, liggen de jaarrekening en overige stukken van het jaarverslag liggen ten kantore van de vennootschap voor de aandeelhouders ter inzage (wat is een jaarrekening?, n.d.).

1.6 De formele aspecten van de jaarrekening

Deze paragraaf belicht de formele aspecten van de jaarrekening bij de Nederlandse situatie. Het bestuur van een rechtspersoon of vennootschap die valt onder het bereik van Titel 9 BW is verplicht jaarlijks een enkelvoudige jaarrekening op te maken en indien van toepassing, tevens een geconsolideerde jaarrekening. Onder het bestuur wordt verstaan: de statutaire bestuurders (de leden van de raad van bestuur). Het opmaken van de jaarrekening houdt in dat bij bestuursbesluit de inhoud van de jaarrekening wordt vastgesteld.

De hoofdregel voor rechtspersonen is dat het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar tenzij in de statuten van een organisatie een ander boekjaar is aangegeven. In de wet is het voorschrift opgenomen dat de balansdatum van de geconsolideerde jaarrekening dezelfde is als de balansdatum van de enkelvoudige jaarrekening.

Het bestuursbesluit waarbij de jaarrekening wordt opgemaakt, moet bij een besloten vennootschap, naamloze vennootschap en onder Titel 9 boek 2 BW binnen vijf maanden na de afloop van het boekjaar worden opgenomen. Voor coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappij en de onder Titel 9 boek 2 BW vallende stichtingen en verenigingen en personenvennootschappen geldt een termijn van zes maanden na verloop van het boekjaar. Regelgevingen die betrekking hebben op bijzondere of financiële instellingen bevat in vele gevallen afwijkende termijnen.

Statutaire bestuurders en commissarissen zijn verplicht de opgemaakte jaarrekening te ondertekenen. De jaarrekening, het bestuursverslag en de ‘overige gegevens’ dienen in beginsel ten minste vijftien dagen tussen de oproep van de algemene vergadering en de jaarvergadering ter inzage te liggen en de algemene vergadering stelt de jaarrekening vast. Indien de jaarrekening niet is vastgesteld, dan vindt er geen winstuitkering plaats en is inkoop van eigen aandelen niet mogelijk. De deponering van de jaarrekening geschiedt door deponering ten kantore van het handelsregister. Vanaf boekjaar 2016 is voor micro- en kleine rechtspersonen elektronische deponering van de jaarrekening wettelijk verplicht. Vanaf boekjaar 2017 geldt dat ook voor middelgrote rechtspersonen in Nederland. Bij een beursgenoteerde NV of BV geschiedt deponering door toezending aan AFM. Verder zijn middelgrote en grote rechtspersonen onderworpen aan verplichte accountantscontrole.

De jaarrekening heeft een presentatievaluta; de presentatievaluta is de valuta waarin de jaarrekening van de rechtspersoon wordt gepresenteerd. Meestal is dat de Europese Dollar (Euro) maar IFRS stelt geen specifieke eisen en laat de keuze van de presentatievaluta vrij. Afhankelijk van de werkzaamheden of internationale vertakking van een organisatie is ook een vreemde valuta mogelijk. In Nederland wordt de jaarrekening in de Nederlandse taal opgesteld, tenzij de algemene vergadering tot het gebruik van een andere taal heeft besloten (R.Kruit, M.pronk, & S.Visser, 2017).

1.7 Het bestuursverslag

Het bestuursverslag, ook wel verslag van de raad van bestuur of directieverslag genoemd, bevat een verslag van de ondernemingsleiding over de gang van zaken in het verstreken boekjaar. Hierin worden de ontwikkeling van de economische activiteiten van de onderneming besproken, zoals de strategie van de onderneming en haar positie op de markten waarop zij opereert. Verder wordt hierin ook in een niet-boekhoudkundige vorm een toelichting gegeven van de resultaten. De bestuurders van een rechtspersoon stellen het bestuursverslag op, zodat dit ter informatie van de aandeelhouder wordt gebracht.

Het bestuursverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening en wordt vaak in het Nederlands opgesteld, tenzij door de algemene vergadering anders is bepaald. Het wordt opgesteld in dezelfde geldeenheid als de jaarrekening. Verder wordt deze gelijktijdig met de jaarrekening openbaar gemaakt en mag ten kantore van de rechtspersoon worden gehouden. Voor beursgenoteerde ondernemingen in Nederland gebeurt de openbaarmaking via de AFM en zijn vrijgesteld van deponering. Er bestaat een vrijstelling van het opmaken van het bestuursverslag voor kleine rechtspersonen, tenzij een ondernemingsraad moet worden ingesteld.

Allereerst wordt er algemene informatie beschreven over de rechtspersoon en haar verbonden partijen. Er dient voorts tenminste aandacht te worden besteed aan (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010):

1. De behaalde omzet en resultaten.
2. De ontwikkelingen gedurende het boekjaar.
3. De voornaamste risico's en onzekerheden.
4. Financiële kengetallen (solvabiliteit en liquiditeit).
5. Kasstromen en financieringsbehoefte.

Verder van belang zijnde informatie (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010):

- a. De verwachtingen.
- b. Investerings.
- c. Financiering.
- d. Personeelsbezetting.
- e. Omzet en rentabiliteit beïnvloedende factoren.
- f. Onderzoek en ontwikkeling (impact op de rechtspersoon te beschrijven).
- g. Bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening is gehouden.
- h. Wijzigingen op de verwachtingen door gebeurtenissen na balansdatum.

In het bestuursverslag dient aangegeven te worden of specifieke gedragscodes verplicht of vrijwillig worden gevolgd en welke gedragscodes dit betreft. Informatie over maatschappelijke aspecten en effecten verbonden aan de ondernemings activiteiten indien relevant. Verder ook informatie met betrekking tot algemene aspecten, milieuaspecten en economische aspecten.

Het bestuursverslag dient een getrouw beeld te geven van de toestand per balansdatum en de gang van zaken van zowel ontwikkelingen als resultaten gedurende het boekjaar van de vennootschap en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. Het bevat mede inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de verwachte gang van zaken. Bij of krachtens staatsbesluit kunnen nadere voorschriften worden gesteld omtrent de inhoud van het bestuursverslag. Deze voorschriften kunnen in het bijzonder betrekking hebben op naleving van een in het staatsbesluit aan te wijzen gedragscode.

Vanuit het bestuursverslag kan er verwezen worden naar de informatie in de jaarrekening, omdat er in de jaarrekening aanvullende uitleg op afzonderlijke jaarrekeningposten wordt gegeven. Het is niet verplicht maar wel aan te rade om het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens in één document op te nemen, zodat alle informatie direct beschikbaar is voor de gebruikers van de jaarrekening. Een jaarrekening en een bestuursverslag dienen jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het vorige boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, opgemaakt te worden door het bestuur van de rechtspersoon.

Er zijn voor beursgenoteerde NV's aanvullende vereisten. Een beursgenoteerde NV brengt een corporate governance verklaring uit als onderdeel van het bestuursverslag. Organisaties van openbaar belang (OOB) dienen een auditcommissie in te stellen. Indien die niet is ingesteld dient uit het bestuursverslag te blijken welk orgaan de taken daarvan vervult en wat de samenstelling van het orgaan is. Een beursvennootschap is verplicht om als onderdeel van het financieel

verslag een bestuursverslag openbaar te maken omtrent het getrouwe beeld van de jaarrekening en het getrouwe beeld van het bestuursverslag. De bestuursverklaring betreft een afzonderlijk onderdeel naast het bestuursverslag en de jaarrekening (R.Kruit, M.pronk, & S.Visser, 2017) .

1.8 Accountantsverklaring

De rechtspersoon verleent opdracht tot onderzoek van de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening aan een registeraccountant of aan een accountant-administratieconsulent. Indien een rechtspersoon een organisatie van openbaar belang is zoals de Wet toezicht accountantsorganisaties voorschrijft, dan wordt door de rechtspersoon aan de AFM medegedeeld welke accountant of accountantorganisatie het onderzoek van de jaarrekening verricht, voordat tot verlenging van de controleopdracht is overgegaan.

Een opdrachtgever kan een accountant de opdracht verstrekken tot het controleren van historische financiële informatie. Op basis van de informatiebehoefte van de gebruiker en de opdrachtverstrekking rapporteert een accountant de resultaten in een verklaring.

De werkzaamheden van de accountant omvatten onder andere (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010):

1. Verkrijgen van informatie over het bestuur, organisatie, strategie, branche, enzovoorts.
2. Opvragen en vaststellen van de interne beheersmaatregelen.
3. Risico-analyse op basis van voorgaande informatie.
4. Systeemgerichte werkzaamheden.
5. Gegevensgerichte werkzaamheden zoals steekproefcontroles of cijferanalyses.
6. Opvragen van saldobestemmingen.
7. Bijwonen van voorraadinventarisaties.
8. Inlichtingen opvragen bij functionarissen.
9. Goedkeurende controleverklaringen.

De accountant verricht verder werkzaamheden zoals brondocumentatie raadplegen of cijferanalyse, zodat een beperkte mate van zekerheid wordt behaald. Er dienen dusdanig veel

werkzaamheden te worden verricht dat er geen afwijking van materieel belang in de jaarrekening is opgenomen; met andere woorden er dient geen informatie in de jaarrekening te staan die een verkeerd beeld geeft van wat het daadwerkelijk is in een organisatie. Als de jaarrekening plausible (geloofwaardig) is, kan de beoordelingsverklaring verstrekt worden. De tekst van de verklaring bevat onder andere “niet is gebleken dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van het vermogen en het resultaat”. Er is sprake van een dubbele ontkenning “niet” en “geen”. De accountant heeft geen informatie waaruit blijkt dat de jaarrekening niet betrouwbaar is.

Controleverklaring

Als er zekerheid noodzakelijk is bij een financieel overzicht dan kan er een controleopdracht worden verstrekt. Deze te verkrijgen zekerheid kan vrijwillig gevraagd worden door het bestuur van de organisatie, maar ook ontstaan door de wettelijke controleplicht. Het doel van de controle van de jaarrekening is de accountant in staat te stellen een oordeel te geven of de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met de van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving. Een controle omvat dermate veel werkzaamheden die op basis van een model een zekerheid van 95% wordt verschaft. De registeraccountant controleert of de financiële overzichten geen afwijking van materieel belang bevatten. Er kan geen volledige zekerheid verstrekt worden, omdat er sprake kan zijn van misleiding door de bedrijfsleiding, schattingen in de jaarrekening en subjectiviteit. De accountant kan daarnaast niet altijd bij het bedrijf aanwezig zijn en vanuit kostenoverwegingen niet alle transacties controleren. Er wordt gesproken over een redelijk mate van zekerheid.

De controleverklaring heeft de vorm van (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010):

1. Een goedkeurende verklaring.
2. Een verklaring met beperking.
3. Een afkeurende verklaring.
4. Een verklaring van oordeelonthouding.

Goedkeurende verklaring

Een goedkeurende controleverklaring wordt verstrekt indien de accountant tot het oordeel is gekomen dat de desbetreffende set van financiële overzichten een getrouwd beeld geeft in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving. In een door de accountant afgegeven goedkeurende controleverklaring moet een aantal elementen verplicht worden vermeld.

De belangrijkste elementen zijn (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010):

1. De reikwijdte van de controle (heeft betrekking op welke controlewerkzaamheden in gegeven omstandigheden nodig zijn om het doel van de controle te bereiken).
2. Een getrouw beeld ('in overeenstemming met de werkelijkheid', aanvaardbaarheid, toereikendheid, betrouwbaarheid en rechtmatigheid).
3. Een redelijke mate van zekerheid (een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid).

Controleverklaring met beperking

Wanneer de accountant niet in staat is voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om zijn oordeel te kunnen vormen over de jaarrekening, wordt een controleverklaring met beperking verstrekt. Verder wordt een controleverklaring met beperking verstrekt wanneer de accountant concludeert dat de mogelijke gevolgen van de onontdekte afwijkingen, indien aanwezig, voor de financiële overzichten van materieel belang kunnen zijn, maar niet van diepgaande invloed is. Afhankelijk van de afwijking en oorzaak kan er een controleverklaring met beperking worden verstrekt. Een controleverklaring met beperking wil zeggen dat: de gebruiker van de jaarrekening andere beslissing kan nemen op basis van de jaarrekening. De accountant heeft in dit geval de conclusie getrokken dat er mogelijk een afwijking van materieel belang in de jaarrekening is verwerkt.

Afkeurende controleverklaring

De accountant dient een afkeurend oordeel tot uitdrukking te brengen indien hij, wanneer hij voldoende en geschikte controle-informatie verkregen heeft, concludeert dat afwijkingen, afzonderlijk dan wel geaggregeerd, zowel van materieel belang zijn voor de financiële overzichten, alsmede een diepgaand invloed daarop hebben. De afkeurende controleverklaring komt maar weinig voor, omdat een organisatie over zal gaan tot aanpassingen in de jaarrekening. Als de door de accountant voorgestelde correcties zijn doorgevoerd in de jaarrekening kan er alsnog een goedkeurende, met beperking of oordeelonthouding verstrekt worden. Een afkeurend oordeel betekent dat er een afwijking van materieel belang van diepgaande invloed in de jaarrekening is verwerkt. Dat wil zeggen dat de gebruiker van de jaarrekening een andere beslissing zal nemen op basis van de jaarrekening met deze afwijking erin.

Verklaring met oordeelonthouding

De accountant dient een oordeelonthouding tot uitdrukking te brengen, wanneer hij niet in staat is voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen, om daarop zijn oordeel te baseren en de accountant concludeert dat de mogelijke gevolgen van de onontdekte afwijkingen voor de financiële overzichten, zowel van materieel belang kunnen zijn als van diepgaande invloed. In de praktijk komt het steeds vaker voor dat een accountant een oordeelonthouding afgeeft. Dit heeft meestal te maken met onvoldoende beheersmaatregelen binnen de organisatie, waardoor de betrouwbaarheid van de informatie onvoldoende gewaarborgd is. Tevens dient de accountant een oordeelonthouding te formuleren, wanneer in uiterst zeldzame omstandigheden waarin meerdere onzekerheden meespelen, hij tot de conclusie komt dat, ondanks het feit dat hij voldoende en geschikte controle-informatie heeft verkregen met betrekking tot elk van de afzonderlijke onzekerheden, het niet mogelijk is een oordeel over de financiële overzichten te vormen. Dit vanwege de mogelijke interactie tussen de onzekerheden en het mogelijke cumulatieve effect ervan op de financiële overzichten. Een organisatie van beperkte omvang kan bepaalde functies in de organisatie uit kostenoverwegingen opnemen, waardoor er onvoldoende controletechnische functiescheiding aanwezig is. De accountant weet het dan simpel gezegd niet en kan ook niet op

basis van andere werkzaamheden de gewenste zekerheid verkrijgen. Als de organisatie in de daaropvolgende jaren wel een goedkeurende controleverklaring wil verkrijgen, zal de interne beheersing verbeterd moeten worden (Kollenburg van J, De grondslagen van Auditing & Assurance, 2010).

1.9 De management letter

Behalve de controleverklaring en het accountantsverslag is de management letter primair bestemd voor een beperkte kring van functionarissen, namelijk de leiding van de gecontroleerde organisatie, die verantwoordelijk is voor en goede interne beheersing en de interne informatievoorziening. Vaak komt de inhoud van de accountantsverslag en de management letter overeen, maar verschilt toch door de informatiebehoefte van de Raad van Commissarissen en het management.

Het management heeft behoefte aan informatie die tijdig bijsturen mogelijk maakt, terwijl de RvC behoefte heeft aan informatie die hem in staat stelt een oordeel te vormen over het gevoerde en voorgestelde beleid. De RvC zal daarom behoefte hebben aan een oordeel op hoofdlijnen en aan de conclusies die de accountant uit zijn bevindingen trekt. Die bevindingen worden met het management meer in detail besproken. Daarom is de management letter vaker gedetailleerder en kan ook meerdere keren per jaar worden verzonden en meer onderwerpen bevatten dan het accountantsverslag.

De onderwerpen die in de management letter kunnen zijn (Kollenburg van J, De praktijk van Auditing & Assurance, 2010):

1. Bedrijfseconomische vraagstukken.
2. Ontwikkelingen in de externe omgeving.
3. Potentiële risico's in de bedrijfsvoering.
4. Bevindingen omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
5. Signalering van wijzigingen in de wet- en regelgeving.

Ook wordt in de management letter meestal de reikwijdte van de controle aangegeven, om duidelijk te maken dat de rapportering geen limitatieve opsomming is, maar zich beperkt tot de onderwerpen die bij de jaarrekeningcontrole aan de orde zijn gekomen (Kollenburg van J, De praktijk van Auditing & Assurance, 2010).

2 De wet op de jaarrekening

Inleiding

Op 31 Augustus 2017 werd de Wet op de Jaarrekening goedgekeurd in De Nationale Assemblée (DNA). De wet trad in werking met ingang van de eerstvolgende dag dat deze in het Staatsblad van de Republiek Suriname werd afgekondigd. Met deze Wet op de Jaarrekening wordt beoogd dat de transparantie en toegang tot de financiële markt bevordert wordt, de ordening in en de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, het beperken van de belemmeringen in de bestaande juridische infrastructuur, daarnaast wordt een brede toegankelijkheid tot de elementaire voorziening beoogd (voorzieningen die nodig zijn voor het maatschappelijk functioneren van burgers en bedrijven). BDO accountants en adviseurs adviseren het bestuur van rechtspersonen zich in een vroegtijdig stadium te beraden en/of maatregelen te treffen om de gevolgen van de wet tijdig door te voeren in de interne (financiële en operationele) systemen, processen en rapportages (BDO Suriname, 2017) (De Nationale Assemblée, 2017).

2.1 Algemeen

De Surinaamse Vereniging van Accountants (Suva), die zich bezighoudt met het reguleren en versterken van het beroep van accountants in Suriname, krijgt met de in augustus aangepaste Wet op de Jaarrekening bijzondere taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Er staan, meer dan voorheen, striktere voorwaarden en verplichtingen in voor onder andere rechtspersonen, waaronder stichtingen, om jaarverslagen te produceren. Die moeten volgens de Wet op de Jaarrekening nu aan meerdere eisen voldoen. Een belangrijke wijziging is dat voortaan de Suva, als parastataal orgaan van de overheid, belast is met de in de wet opgenomen verplichte controle van de verslagen. Dat zal gebeuren voordat de verslagen bij de directeur van het ministerie van Financiën worden aangeboden.

Met de Wet op de Jaarrekening wordt beoogd de externe verslaglegging van ondernemingen nader te regelen. Deze wet is van toepassing op alle ondernemingen met uitzondering van

personenvennootschappen; deze zijn Vennootschap onder Firma (VoF), Commanditaire Vennootschappen (CV) en eenmanszaak. Ook op Formeel Buitenlandse Vennootschappen is de wet van toepassing. De wet bevat richtlijnen over onder andere de jaarrekening, het bestuursverslag, controleplichten en aansprakelijkheid.

Door de wetgever is een termijn van nog eens twee jaar voor grote rechtspersonen en organisatie van openbare belang (OOB) en drie jaar voor de overige categorieën ondernemingen geformaliseerd voor het inrichten van hun jaarrekeningen conform de van toepassing zijnde inrichtingscriteria. Dit betekent dus dat alle bedrijven geclassificeerd als middelgroot, groot en OOB met ingang van 2018 een jaarrekening moeten opmaken die voldoet aan een nader te bepalen verslaggevingsstandaard. Tevens dienen zij een accountantscontrole te laten uitvoeren. Kleine rechtspersonen zullen eveneens een jaarrekening moeten opmaken. Pas in 2020 zullen de jaarrekeningen van OOB's en grote rechtspersonen volledig moeten worden gebaseerd op de regels van IFRS. Voor de middelgrote rechtspersonen gaat de IFRS for SME's in per het boekjaar 2021 (Leeuwin, 2017) (BDO Suriname, 2017).

2.2 Toepasselijkheid van de wet op de jaarrekening

De Wet op de Jaarrekening is van toepassing op (De Nationale Assemblée, 2017):

1. De coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij en de naamloze vennootschap (NV).
2. Een commanditaire vennootschap of een vennootschap onder firma waarvan alle vennoten volledig jegens schuldeisers aansprakelijk zijn voor de schulden, kapitaalvennootschappen zijn naar buitenlands recht.
3. De bij of krachtens wet ingestelde publiekrechtelijke rechtspersonen, tenzij de regelgeving ter zake van comptabiliteit anders bepaald.
4. De stichting en de vereniging die een of meer ondernemingen in stand houden welke ingevolge de Handelsregisterwet in het handelsregister moeten worden ingeschreven, tenzij de stichting of vereniging bij of krachtens wet verplicht is een financiële

verantwoording op te stellen die gelijkwaardig is aan een jaarrekening als bedoeld in deze wet en deze openbaar moet worden gemaakt.

5. Formeel buitenlandse vennootschappen.

Verder is de Wet op de Jaarrekening toepasselijk op instellingen ongeacht de rechtsvorm die onder toezicht vallen van de Centrale Bank van Suriname (CBvS).

2.3 Opmaken en vaststelling van de jaarrekening

Rechtspersonen waarop de wet van toepassing is, zijn verplicht jaarlijks een jaarrekening op te stellen en verplicht tot openbaarmaking daarvan, tenzij daarvan vrijgesteld bij of krachtens de wet. Voor de specifieke omschrijvingen van de verschillende rechtspersonen en eventuele vrijstellingen, wordt verwezen naar de wet op de jaarrekening. Volgens de wet dient er jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, door het bestuur van de rechtspersoon een jaarrekening en een bestuursverslag te worden opgemaakt. Verder worden de stukken in de Nederlandse of de Engelse taal opgemaakt volgens de Wet op de Jaarrekening. Indien de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep dat rechtvaardigt, mag de jaarrekening of alleen de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld in een vreemde geldeenheid.

De bevoegdheden ten aanzien van het verlengen van de opmaaktermijn komen toe aan (De Nationale Assemblée, 2017):

1. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) of de Algemene Ledenvergadering (ALV), indien de rechtspersoon respectievelijk een naamloze vennootschap of een coöperatieve vereniging is.
2. Het bestuur bij andere dan de bovengenoemde rechtspersonen, al dan niet na goedkeuring van een ter zake bevoegde instantie, voor zover het betreft rechtspersonen die bij of krachtens wet zijn opgericht.

2.4 De jaarrekening

De (enkelvoudige) jaarrekening dient ten minste de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op deze stukken te bevatten. Aan een geconsolideerde jaarrekening; een jaarrekening van een rechtspersoon met een of meerdere dochtermaatschappijen of andere rechtspersonen waarop hij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover hij de centrale leiding heeft, worden aanvullende eisen gesteld. Het jaarrapport, oftewel het jaarverslag, dient te bestaan uit de jaarrekening, het bestuursverslag en overige gegevens, voor zover van toepassing (bijvoorbeeld het verslag van de raad van commissarissen en/of de controleverklaring van de accountant).

Volgens de Wet op de Jaarrekening geeft de balans met de toelichting een getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het vermogen en zijn samenstelling in actief- en passiefposten op het einde van het boekjaar weer. De winst- en verliesrekening met de toelichting geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het resultaat van het boekjaar en zijn afleiding uit de posten van baten en lasten weer.

Voor instellingen die onder toezicht staan van de Centrale Bank van Suriname, kunnen door de Centrale Bank van Suriname nadere eisen worden gesteld voor wat betreft de inrichting van de jaarrekening, waarderingsgrondslagen en verslaggevingsstandaarden, controleplicht, publicatieplicht, termijnen waarbinnen de jaarrekening moet zijn vastgesteld en het bestuursverslag.

2.5 Het bestuursverslag

Volgens de wet geeft het bestuursverslag een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van een organisatie en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. Het bevat mede inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de

verwachte gang van zaken. Verder mag het bestuursverslag niet in strijd zijn met de jaarrekening.

Het bestuursverslag wordt onmiddellijk na de opmaaktermijn aangeboden aan de algemene vergadering van aandeelhouders ingeval van een naamloze vennootschap of aan de algemene leden vergadering in geval van een rechtspersoon die leden kent. Tegelijkertijd wordt de opgemaakte jaarrekening aan respectievelijk de algemene vergadering van aandeelhouders of de ledenvergadering ter vaststelling voorgelegd.

Bij of krachtens staatsbesluit kunnen nadere voorschriften worden gesteld omtrent de inhoud van het bestuursverslag. Deze voorschriften kunnen in het bijzonder betrekking hebben op naleving van een in het staatsbesluit aan te wijzen gedragscode.

2.6 Verslaggevingstandaarden

Zoals aangegeven dienen rechtspersonen op welke de Wet op de Jaarrekening toepasselijk is, jaarlijks een jaarrekening op te stellen. Maar rechtspersonen die geen onderneming drijven, stellen een jaarrekening op, doch zijn vrijgesteld van het openbaar maken daarvan, tenzij het betreft organisaties van openbaar belang. Voor instellingen die onder toezicht staan van de Centrale Bank van Suriname, kunnen onverminderd het ter zake bepaalde in deze wet door de Centrale Bank nadere eisen worden gesteld voor wat betreft de inrichting van de jaarrekening, waarderingsgrondslagen en verslaggevingsstandaarden, controleplicht, publicatieplicht, termijnen waarbinnen de jaarrekening moet zijn vastgesteld en het bestuursverslag. In de onderstaande tabel is er een overzicht van de diverse verslaggevingsstandaarden die de Wet op de Jaarrekening onderscheidt.

In de onderstaande tabel zijn de verslaggevingsstandaarden van de Wet op de Jaarrekening opgenomen.

Tabel 1. Verslaggevingsstandaarden:

Voor het opstellen van een jaarrekening worden de volgende verslaggevingsstandaarden onderscheiden, te weten:

- 1. De fiscale waarderingsgrondslagen ingevolge het goedkoopmansgebruik zoals vervat in de Wet inkomstenbelasting 1922.**
 - 2. De International Financial Reporting Standards for Small and Medium Sized Entities (IFRS for SME), zoals deze door de International Accounting Standards Board (IASB) is vastgesteld en gepubliceerd.**
 - 3. De uitgebreide versie van de International Financial Reporting Standard (IFRS) of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaarden, die nader bij staatsbesluit zijn bepaald.**
-

Bron: (De Nationale Assemblée, 2017)

Bij de fiscale waarderingsgrondslagen gaat het om goedkoopmansgebruik. Goedkoopmansgebruik is een fiscale term die gebruikt wordt om de belastbare winst van een onderneming te bepalen. Dit begrip staat verankerd onder artikel 7 lid 4 van de Wet Inkomstenbelasting 1922. Op grond van de Wet Inkomstenbelasting 1922 bestaan reeds de verplichtingen voor ondernemingen een fiscale jaarrekening op te maken volgens de in die wet vervatte goedkoopmansgebruik (De Nationale Assemblée, 2017).

De International Financial Reporting Standard for Small en Medium Entities is bedoeld om te gelden voor alle entiteiten die geen publieke verantwoording hebben. De International Accounting Standards Board ontwikkelde de IFRS voor kleine en middelgrote organisaties als erkenning van de kosten en moeilijkheid voor relatief kleine particuliere entiteiten om volledig

conform IFRS-informatie op te stellen. De IASB erkende ook dat gebruikers van financiële overzichten van privé-entiteiten een andere focus kunnen hebben dan diegenen die geïnteresseerd zijn in beursgenoteerde ondernemingen (PKF, 2019).

IFRS is het internationale boekhoudkundig kader waarbinnen financiële informatie goed kan worden georganiseerd en gerapporteerd. IFRS vereist dat bedrijven hun financiële resultaten en financiële positie rapporteren volgens dezelfde regels; dit betekent dat, afgezien van frauduleuze manipulatie, er een aanzienlijke uniformiteit is in de financiële verslaggeving van alle bedrijven die IFRS gebruiken, waardoor het gemakkelijker wordt om hun financiële resultaten te vergelijken (Accountingtools, 2019).

De inrichting van de jaarrekening geschiedt overeenkomstig de volgende verslaggevingsstandaarden (De Nationale Assemblee, 2017):

1. Organisaties van openbaar belang en rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang en die volgens de wet als groot worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening volgens de waarderingsgrondslagen volgens IFRS of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaarden, die nader bij staatsbesluit zijn bepaald samen.
2. Rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang en die volgens de wet als middelgroot worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening volgens IFRS for SME samen.
3. Rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang en die volgens de wet als klein worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening minimaal volgens de fiscale waarderingsgrondslagen samen.

Behoudens het bepaalde in bovenstaande, kan bij of krachtens staatsbesluit aan een organisatie van openbaar belang of een categorie van organisaties van openbaar belang, als parastatale instelling, ongeacht hun grootte en rechtsvorm, ontheffing worden verleend van de verplichting om de jaarrekening in te richten conform de bovengenoemde punt 1 bepaalde:

- a) Wanneer de organisatie van openbaar belang op basis van de omvangscriteria als klein kan worden aangemerkt.
- b) De onverkorte naleving van de verplichting in redelijkheid niet van die organisatie kan worden verlangd. De inrichting van de jaarrekening geschiedt na ontheffing volgens het bovenstaande punt 3; rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang en die volgens de wet als klein worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening minimaal volgens de fiscale waarderingsgrondslagen samen.

De ontheffing geschiedt door of namens de Minister belast met financiële aangelegenheden, de Minister van economische aangelegenheden gehoord. Bij een staatsbesluit worden nadere regels gegeven omtrent het verlenen van ontheffing. De rechtspersoon vermeldt dan wel in de toelichting op de jaarrekening volgens welke verslaggevingsstandaard de jaarrekening is opgesteld.

Tot een organisatie van openbaar belang wordt gerekend (De Nationale Assemblée, 2017):

- 1) In Suriname gevestigde naamloze vennootschap waarvan uitgegeven effecten openbaar worden verhandeld dan wel een openbare notering hebben.
- 2) Een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) kredietinstelling.
- 3) Een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) verzekeraar.
- 4) Een in Suriname gevestigd (onder toezicht staand) pensioenfonds.
- 5) Parastatale instellingen, ongeacht hun grootte en rechtsvorm, voor zover ze niet reeds onder een sub 1 tot en met 4 genoemde organisatie vallen.

2.7 Omvangscriteria

In de onderstaande tabel worden de omvangscriteria die de Wet op de Jaarrekening hanteert ter classificatie van de verschillende rechtspersonen weergegeven.

Tabel 2: De omvangscriteria

De door rechtspersonen te hanteren verslaggevingsstandaarden zijn onder andere afhankelijk van de grootte van de rechtspersoon. Voor de vaststelling in welke categorie een rechtspersoon geclassificeerd is, wordt uitgegaan van:
▪ het gemiddeld aantal voltijds werkzame personen over het boekjaar;
▪ de netto-omzet, uitgaande van de normale niet-incidentele bedrijfsactiviteiten over het boekjaar;
▪ de waarde van de activa volgens de balans aan het eind van het boekjaar

Bron: (De Nationale Assemblée, 2017)

In de onderstaande tabellen (Tabel 3, 4 en 5) zijn de criteria voor de verschillende categorieën rechtspersonen weergegeven.

Tabel 3: criteria voor een grote rechtspersoon

▪ de waarde van de activa bedraagt meer dan twaalf miljoen Surinaamse Dollar (SRD 12.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
▪ de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt meer dan vierentwintig miljoen Surinaamse Dollar (SRD 24.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
▪ het personeelsaantal bedraagt meer dan vijftig (50) personen.

Bron: (De Nationale Assemblée, 2017)

Tabel 4: criteria voor een middelgrote rechtspersoon

<ul style="list-style-type: none">▪ de waarde van de activa bedraagt meer dan drie miljoen Surinaamse Dollar (SRD 3.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
<ul style="list-style-type: none">▪ de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt meer dan zes miljoen Surinaamse Dollar (SRD 6.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
<ul style="list-style-type: none">▪ het personeelsaantal bedraagt meer dan twintig (20) en minder dan vijftig (50) personen.

Bron: (De Nationale Assemblée, 2017)

Tabel 5: criteria voor een kleine rechtspersoon

<ul style="list-style-type: none">▪ de waarde van de activa bedraagt gelijk of minder dan drie miljoen Surinaamse Dollar (SRD 3.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
<ul style="list-style-type: none">▪ de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt gelijk of minder dan zes miljoen Surinaamse Dollar (SRD 6.000.000.) of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
<ul style="list-style-type: none">▪ het personeelsaantal bedraagt gelijk of minder dan twintig (20) personen.

Bron: (De Nationale Assemblée, 2017)

De beoordeling van de omvangscriteria geschiedt op basis van twee opeenvolgende balansdata, waarbij ten minste voldaan dient te worden aan twee van de drie genoemde criteria. De genoemde criteria kunnen worden bijgesteld bij staatsbesluit telkens wanneer de economische ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

In de onderstaande tabel is er een overzicht van de omvangscriteria per categorie rechtspersoon weergegeven:

Tabel 6: overzicht omvangscriteria

	Groot	Middelgroot	Klein
Activa	≥ SRD 12 miljoen	> SRD 3 miljoen	≤ SRD 3 miljoen
Omzet	≥ SRD 24miljoen	> SRD 6 miljoen	≤ SRD 6 miljoen
Werknemers (gemid)	≥ 50	20 < aantal Werknemers < 50	≤ 20
Jaarrekening			
-Balans	IFRS Full	IFRS SME's	Fiscale
-Winst- & Verlies			Grondslagen
-Kasstroomoverz			
Bestuursverslag	Volledig ingericht	Volledig ingericht	Vrijgesteld
Accountantscontrole	Verplicht	Verplicht	Vrijgesteld

Bron: (De Nationale Assemblee, 2017)

2.8 Aansprakelijkheid

Het opgemaakte jaarverslag of andere financiële overzichten dienen betrouwbare informatie te bevatten. Indien door een jaarrekening, het bestuursverlag of tussentijdse cijfers, die de rechtspersoon overeenkomstig de publicatieplicht openbaar heeft gemaakt, een misleidende voorstelling wordt gegeven van de toestand van de rechtspersoon, zijn de bestuurders en zo die er zijn, de commissarissen, tegenover derden hoofdelijk aansprakelijk voor de schade die geleden is. De bestuurder of commissaris, die bewijst dat zulks niet aan een tekortkoming zijnerzijds is te wijten, is niet aansprakelijk.

Verder is het bovenstaande van overeenkomstige toepassing indien door het niet tijdig opmaken of openbaar maken van de jaarrekening schade is geleden. Met een bestuurder wordt, voor de toepassing van deze regels, gelijkgesteld degene die de inhoud van de jaarrekening geheel of gedeeltelijk heen bepaald, als ware hij bestuurder is.

Door de directeur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken belast met economische aangelegenheden wordt een boete opgelegd in geval van het niet tijdig opmaken van de jaarrekening of in geval van overtreding van het bij of krachtens de publicatieplicht en controleplicht gestelde, of van een door de kantonrechter gegeven bevel of aanwijzing.

De boete bedraagt (De Nationale Assemblée, 2017):

1. In geval van het niet tijdig opmaken van de jaarrekening, als bedoeld bij de opmaak en vaststelling van de jaarrekening, Ten hoogste SRD 10.000,- (tienduizend Surinaamse Dollar);
2. In geval van overtreding van het bij of krachtens publicatieplicht en controleplicht gestelde, of van een door de kantonrechter gegeven bevel of aanwijzing, Ten hoogste SRD 100.000,- (één honderdduizend Surinaamse Dollar)

Tot het opleggen van een boete kan niet worden overgegaan, dan nadat de betrokkene is gehoord of daartoe behoorlijk is opgeroepen. Bij het opleggen van een boete alsmede bij de vaststelling van de hoogte van de boete wordt in ieder geval rekening gehouden met de ernst en de duur van de overtreding, alsmede de omvang van de rechtspersoon.

2.9 De implementatie van de wet op de jaarrekening

De aanneming van deze wet heeft mogelijk consequenties voor een organisatie. Hierbij zou het bestuur van een organisatie kunnen denken aan de manier van (financiële- en fiscale) verslaglegging, rapportering en organisatorische inrichting (van de administratie).

Om de implementatie van de Wet op de Jaarrekening goed te starten, zou het volgende in kaart gebracht moeten worden (BDO Suriname, 2017):

1. In welke categorie de organisatie geclassificeerd wordt op basis van de omvangcriteria in de Wet en de Jaarrekening over de twee laatste boekjaren.
2. Of de huidige verslaggevingsstandaarden afwijken van de bij desbetreffende categorie horende verslaggevingsstandaarden.
3. Als de organisatie opmaaktplicht heeft voor de jaarrekening.

4. De organisatie openbaarmaking plicht van de jaarrekening door middel van deponering.
5. De verslaggevingsstandaarden, die momenteel in de organisatie gehanteerd worden, gewijzigd dienen te worden.
6. Het verplicht is de jaarrekening van de organisatie vanuit de wet, de statuten, of enige andere wettelijke verplichting te laten controleren.
7. Welke kennis en capaciteit binnen de organisatie ontwikkeld dienen te worden om aan de vereisten te kunnen voldoen.

Zo wordt verwacht door de Surinaamse Vereniging van Accountants (Suva) dat heel veel bedrijven gekwalificeerd zullen worden als “middelgroot” en hierdoor dus IFRS for SME’s zullen moeten toepassen. Voor de organisaties van openbaar belang en met name parastatale instellingen zal de impact nog veel groter zijn. De vereisten van IFRS betreffende classificatie, waardering en specifiek vereiste toelichtingen, die een enorme druk zullen leggen op de interne organisaties, waaronder begrepen de systemen, processen en de kennis van werknemers in de financiële functie.

Het aannemen van de wet dient positief gezien te worden. In de Caribische regio en ook onze buurlanden, waaronder met name Guyana, zijn IFRS en IFRS for SME’s reeds enkele jaren als verslagleggingsstandaard ingevoerd. Voordelen en/of doelen die door de wet worden beoogd en eveneens als positief moeten worden gezien zijn onder andere (BDO Suriname, 2017):

1. Jaarrekeningen zullen worden opgesteld volgens objectieve en algemeen aanvaarde normen welke zijn gericht op betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging.
2. Transparante verslaglegging waardoor onderlinge vergelijking mogelijk is voor investerings-, financierings-, en managementbeslissingen.
3. Wegnemen van belemmeringen in de juridische infrastructuur.

Naast bovenstaande doelen zal toegang tot internationale kapitaalmarkten en internationale vergelijkbaarheid eveneens een belangrijk voordeel zijn. Een nevensdoel dat gerealiseerd kan

worden is het naar een hoger niveau transformeren van de financiële- en operationele besturing van Surinaamse bedrijven (BDO Suriname, 2017) (De Nationale Assemblee, 2017).

3 Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel

Inleiding

Oprichting

Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel g.a. werd op 2 februari 1972 opgericht met veertig leden. Het is de eerste kredietcoöperatie in Suriname. Het bestuur was onder leiding van de heer Pocornie. De coöperatie draagt de naam Spaar- en kredietcoöperatie De Schakel G.A., afgekort KCDS of KC De Schakel. Het voornaamste doel van de coöperatie is het behartigen van de belangen van haar leden. Het bestuur onder leiding van de heer Pocorni leidde de vereniging tot augustus 1972 en droeg de leiding over aan een bestuur onder leiding van de heer Schenker. Thans is de voorzitter van KC De Schakel, Mevrouw Oliveira - Perri, die de zevende en tevens eerste vrouwelijke voorzitter van de coöperatie is (KC De Schakel, 2018).

3.1 KC De Schakel

Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel is een kleine onderneming die zeven en veertig jaren geleden werd opgericht in Paramaribo. Het ledental bij de oprichting van veertig groeide tot zestig. De groei van het ledental kwam voornamelijk door individuele aanmeldingen. Vanaf de tweede helft van de jaren zeventig maakte KCDS een sterke groei door. In de eerste jaren van haar bestaan, werd de administratie verzorgd door de AVKC, de algemene vereniging van kredietcoöperaties in Suriname. Op 1 november 1979 trok KCDS haar eerste voltijdse werknemer aan. KCDS is een vereniging naar Surinaams recht. De organisatie is sinds 1983 tot heden gevestigd aan de Frederick Derbystraat 85 (KC De Schakel, 2018).

Missie

KC De Schakel is een creatieve instelling met een sociaal gezicht die graag samen met haar leden optrekt bij het inspelen op de behoeften op financieel gebied.

Visie

De Spaar- en Kredietcoöperatie is voor haar leden en cliënten de primaire financiële instelling die proactief inspeelt op de financiële behoeften van de doelgroepen en deze actief begeleidt bij alle financiële transacties.

Primair bestaat de dienstverlening van KC De Schakel uit sparen en kredietverlening (ook in vreemde valuta). KC De Schakel biedt diverse spaar- en beleggingsvormen aan voor verschillende doeleinden en richten zich naast individuen ook op groepen en rechtspersonen.

Enkele van de doelstellingen van KC De Schakel zijn:

1. Leden werven en verenigen om zodoende samen mogelijkheden te creëren voor het welzijn van de leden.
2. Bij leden de spaarzin en het efficiënt geldbeheer te bevorderen en het stimuleren van duurzame bestrijding van armoede.
3. Het bevorderen van welvaart en de ontwikkeling van de mens met andere coöperaties ter optimalisering/ bevordering van de dienstverlening (Schakel, Statuten , 1993) (Schakel, Jaarverslag, 2015).

Afdelingen van KC De schakel

De verschillende afdelingen bij KC De Schakel zijn:

1. Financiële afdeling.
2. Incasso afdeling.
3. Ledenadministratie- en kredietverlening.
4. Interne controle.
5. Secretariaat (Wielingen-Verwey, 2019).

Ad 1. De financiële afdeling van KC De Schakel bestaat uit:

- a. De kassa
- b. De Back office

c. De financiële administratie (Wielingen-Verwey, 2019).

Ad a. De Kassa

Bij de kassa worden de dagelijkse betalingen en ontvangsten van de organisatie bijgehouden.

Ad b. De Back office

Cheque betalingen worden door de back office gedaan. Verder zorgt de back office voor de verwerking van bankmutatie ten behoeve van sparen, aflossingen en verzekeringen.

Ad c. De financiële administratie houdt het grootboek bij, stelt de balans en de jaarrekening op en zorgt ervoor dat de externe accountant de benodigde documenten krijgt voor het controleren van de jaarrekening. Verder zorgt deze afdeling voor de maandelijkse rapportage naar de Centrale Bank als informatie ten behoeve van het maandelijkse management rapport.

Ad 2. De incasso afdeling houdt zich voornamelijk bezig met het incasseren van openstaande vorderingen bij debiteuren.

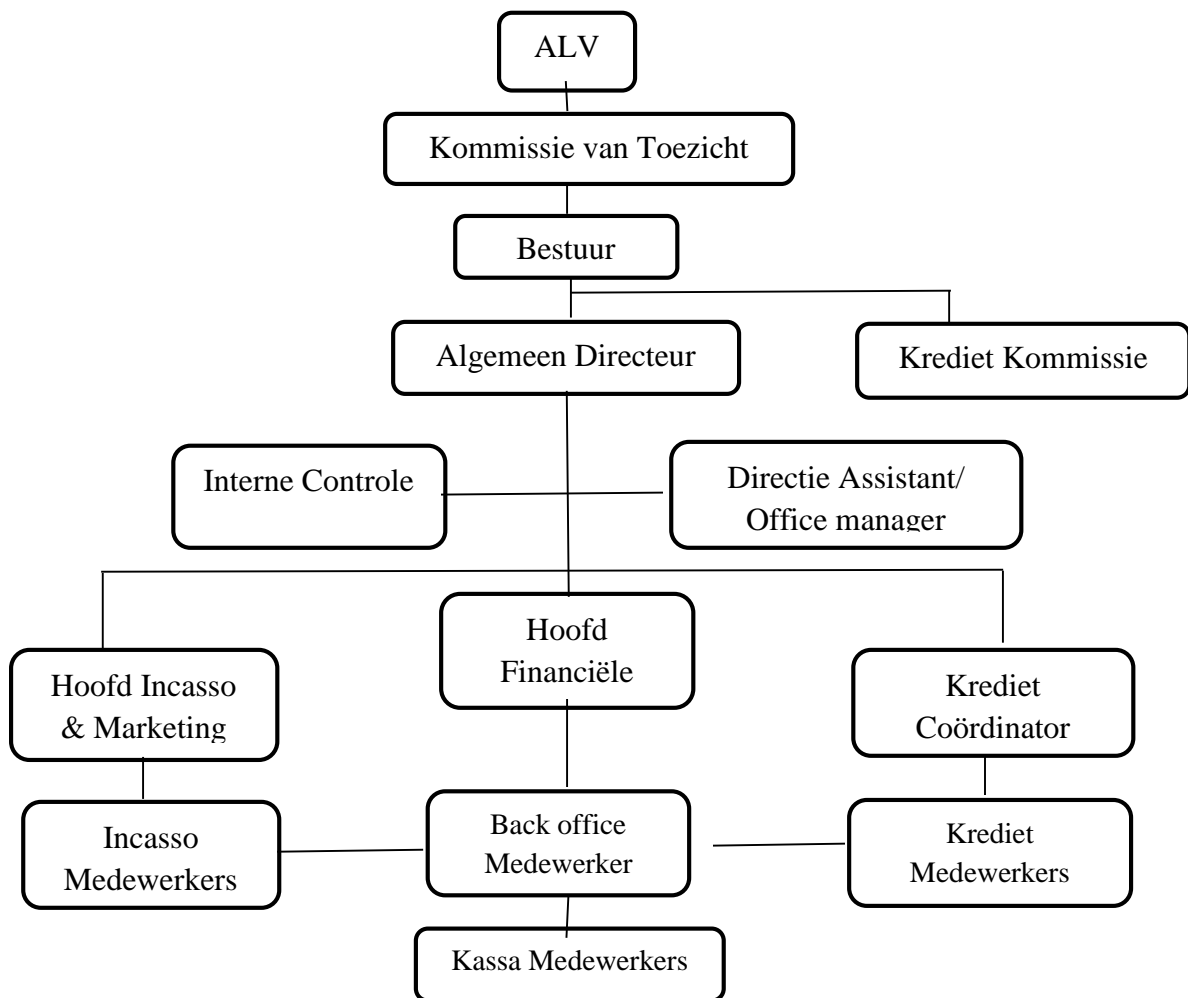
Ad 3. De ledenadministratie en kredietverlening houdt zich bezig met de inschrijving en uitschrijving van leden en de verstrekking van kredieten.

Ad 4. De interne controle houdt zich bezig met de controle over de gehele organisatie.

Ad 5. Het secretariaat vervult een ondersteunende rol aan de directie. Alle werkzaamheden worden verricht in het leden- en grootboekstelsel.

Deze systemen functioneren niet meer zoals voorheen en zullen nog dit jaar vervangen worden.

Het organogram van KC De Schakel per 2017

Bron: (Schakel, Jaarverslag, 2015)

Bij KC De Schakel zijn momenteel vijftien personen werkzaam. Op de afdeling ledenadministratie en kredietverlening drie personen. Er is één hoofdkassier, een waarnemend finance manager, twee back office medewerkers, twee personen op de afdelingen incasso afdeling en interne controle, m.b.t. secretariele werkzaamheden drie personen. Een algemeen directeur is verantwoordelijk voor de operationele zaken. Het beleid wordt bepaald door een bestuur welke bestaat uit vijf personen. De commissie van toezicht en de krediet commissie bestaan elk uit drie personen.

De externe rapportage van KC De Schakel

Zoals vele andere ondernemingen heeft KC De Schakel ook statuten. Deze statuten vinden hun grondslag in het geldende wettelijke regelingen voor het coöperatiewezen verder aangeduidt met de wet. Deze statuten zijn als bewijs van het voornemen om de komende jaren groei en ontwikkeling van de cooperatie te ondersteunen en te bevorderen. In de statuten komen onder andere de algemene bepaling, de leden, de Algemene Leden Vergadering, het bestuur, de statutaire commissie en uitvoeringsvoorschriften aan de orde.

De externe rapportage van KC De Schakel bestaat uit (Wielingen-Verwey, 2019):

1. De rapportage naar de Centrale Bank van Suriname (maandelijks), deze geschiedt volgens de door de Centrale Bank aangegeven instructie tabellen. Zie bijlage 1: Balans rapportage naar de CBvS.
2. Informatie verstrekking op verzoek van het Algemene Bureau voor Statistiek ten behoeve van de bedrijven statistieken.
3. Het jaarverslag.

3.3 Weerspiegeling van de Wet op de Jaarrekening op KC De Schakel

In deze paragraaf zal door middel van weerspiegeling worden nagegaan hoe de aangeven omvangscriteria van de Wet op de Jaarrekening bij KC De Schakel zijn en welke de te hanteren verslaggevingsstandaard is conform de wet.

De Wet op de Jaarrekening is toepasselijk op KC De Schakel omdat deze organisatie een coöperatie is. Ook is KC De Schakel een organisaties van openbaar belang, omdat deze organisatie een open krediet organisatie is. Dit in vergelijking tot de kredietcoöperatie van de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM), Staatsolie en Energie Bedrijven Suriname , waar toetreding alleen mogelijk is voor werknemers van deze bedrijven. Verder staat KC De Schakel onder toezicht van de Centrale Bank van Suriname. Naar aanleiding van bovenstaande kan worden vastgesteld dat KC De Schakel verplicht is tot het opstellen van een jaarrekening en het doen verrichten van een accountantscontrole conform de richtlijnen van de wet.

Maar om vast te stellen welke verslaggevingsstandaard gehanteerd dient te worden bij KC De Schakel conform de wet, dienen de verschillende criteria eerst beoordeeld te worden op basis van wat momenteel geldt bij KC De Schakel.

Er moet op basis van de wet worden vastgesteld onder welke categorie rechtspersoon KC De Schakel valt. Om dit te kunnen doen, dienen de omvangscriteria volgens de wet beoordeeld te worden, te weten (De Nationale Assemblee, 2017):

1. Het gemiddeld aantal voltijds werkzame personen over het boekjaar.
2. De netto-omzet, uitgaande van de normale niet-incidentele bedrijfsactiviteiten over het boekjaar.
3. De waarde van de activa volgens de balans aan het eind van het boekjaar.

De beoordeling van de omvangscriteria geschiedt, zoals eerder vermeld in hoofdstuk 2, op basis van twee opeenvolgende balansdata, waarbij ten minste voldaan dient te worden aan twee van de drie genoemde criteria.

In de onderstaande tabel is er een overzicht van de omvangscriteria van de wet voor de boekjaren 2015 en 2016 weergegeven:

	KC De Schakel	
Omvangscriteria	Boekjaar 2015	Boekjaar 2016
Activa	SRD 8.7 miljoen	SRD 10.3 miljoen
Netto Omzet	SRD 24 duizend	SRD -28 duizend
Aantal werknemers	10	10
Jaarrekening	Fiscale grondslagen	Fiscale grondslagen
-Balans		
-Winst- & Verliesrek.		
-Kasstroomoverz.		

Bron: (Schakel, Jaarverslag, 2015) (Jaarverslag 2016)

Op basis van de voorschriften van de wet voor de verschillende typen rechtspersonen en wat waargenomen is bij KC De Schakel is het volgende over de boekjaren te concluderen. Voor het boekjaar 2015 geldt:

1. De activa van KC De Schakel bedroeg SRD 8.7 miljoen en valt conform de wet onder de middelgrote rechtspersonen.
2. De netto omzet die SRD 24.000 bedroeg valt onder de categorie kleine rechtspersonen.
3. Het aantal werknemers van KC De Schakel voor dit boekjaar zorgt ervoor dat KC De Schakel onder de categorie van de kleine rechtspersonen valt.

Voor het boekjaar 2016 geldt:

1. De activa die SRD 10.3 miljoen bedroeg, valt conform de wet onder de categorie van de middelgrote rechtspersonen.
2. De netto omzet die SRD -28.000 bedroeg, valt conform de wet onder de categorie van de kleine rechtspersonen.
3. Het aantal werknemers van 10 valt ook onder de categorie kleine rechtspersonen.

Uit de bovenstaande beoordeling van de omvangscriteria wordt geconcludeerd dat voor het boekjaar 2015 en boekjaar 2016, KC De Schakel onder de categorie van de kleine rechtspersonen valt. Dit betekent dat de externe rapportage van KC De Schakel op basis van de omvangscriteria minimaal conform de fiscale grondslagen dient plaats te vinden.

Zoals eerder gezien in deze paragraaf valt KC De Schakel ook onder de categorie van organisaties van openbaar belang. Volgens de voorschriften van de wet met betrekking tot organisaties van openbaar belang, dienen deze organisaties IFRS of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaard te hanteren.

Dit heeft als resultaat dat KC De Schakel op basis van de wet onder twee verschillende categorie valt, die verschillende verslaggevingsstandaard voorschrijven. Zoals in het bovenstaande te lezen valt, dient KC De Schakel vanwege het feit dat het een kleine rechtspersoon is, de fiscale

grondslagen te hanteren. Anderzijds zullen zij vanwege het feit dat zij een organisatie van openbaar belang zijn, de IFRS of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaard moeten hanteren.

Maar vanwege het feit dat KC De Schakel op grond van de wet op de jaarrekening onder een organisatie van openbaar belang valt en de wet voorschrijft dat organisaties van openbaar belang ongeacht de grootte IFRS of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaarden dienen te hanteren, kan er geconcludeerd worden dat KC De Schakel verplicht is IFRS of een andere aanvaarde verslaggevingstandaard te hanteren. De wet geeft niet aan welke andere aanvaarde verslaggevingsstandaard naast IFRS gehanteerd kan worden. In een interview met de heer Derrick De Keyzer en de heer Henk Kramer, beide accountants in Suriname, werd het resultaat van mijn onderzoek bevestigd, dat KC De Schakel ongeacht de grootte IFRS of andere internationale aanvaarde verslaggevingsstandaard dient te hanteren.

3.4 Het jaarverslag van KC De Schakel volgens de Wet op de Jaarrekening

Het jaarverslag van KC De Schakel bestaat uit het bestuursverslag, de jaarrekening, het verslag van de Commissie van Toezicht en de controleverklaring. Zie de bijlage 3 en 4: Inhoudsopgave jaarverslag 2015 en 2016. Volgens de Wet op de Jaarrekening dient het jaarverslag te bestaan uit de jaarrekening, het bestuursverslag, en voor zover van toepassing, overige gegevens, zoals het verslag van de Raad van Commissarissen indien van toepassing de controleverklaring. Dus het jaarverslag van KC De Schakel voldoet reeds aan de voorgeschreven eisen van de Wet op de Jaarrekening.

Uitgaande van de Wet op de Jaarrekening bestaat het jaarverslag van KC De Schakel uit de volgende onderdelen:

Een bestuurs- en directieverslag
Een verslag van de Kommissie van Toezicht (te vergelijken met RvC)
Een jaarrekening: (geconsolideerde) <ul style="list-style-type: none">- De balans- De winst- en verliesrekening- De toelichting
Controleplicht / Verklaring van de accountant

Bron: Eigen onderzoek

In het jaarverslag van KC De Schakel wordt het kasstroom overzicht vooralsnog niet opgenomen. In de jaarrekening komt dat wel voor. De jaarrekening en het verslag zijn ter inzage voor de leden. (Wielingen-Verwey, 2019)

De jaarrekening

Bij KC De Schakel wordt vanwege de deelname aan het microkredieten programma een geconsolideerde jaarrekening samengesteld. De jaarrekening van KC De Schakel bestaat uit de geconsolideerde balans, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde kasstroomoverzicht, het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op eerdergenoemde stukken. Dus de jaarrekening van KC De Schakel voldoet reeds aan de voorgeschreven eisen van de Wet op de Jaarrekening. Zie bijlage 2: Inhoudsopgave jaarrekening KC De Schakel.

De fiscale jaarrekening, deze wordt reeds ook opgemaakt door KC De Schakel en voldoet aan de normen van de fiscus. Dit zodat de fiscale winst bepaald kan worden en op basis daarvan de heffing van inkomsten- of vennootschapsbelasting.

Het bestuursverslag en directieverslag:

Voor wat betreft het bestuursverslag schrijft de wet voor dat deze een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de vennootschap

en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen geeft. Dit is ook al het geval bij het bestuursverslag van KC De Schakel. Verder is er ook inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de verwachte gang van zaken. De behaalde omzet en resultaten; de ontwikkelingen gedurende het boekjaar; de voornaamste risico's en onzekerheden; financiële kengetallen zijn ook in het bestuursverslag te lezen.

Het verslag van de KvT:

In het verslag van de Raad van Commissarissen, Kommissie van Toezicht zoals die van KC De Schakel genoemd wordt, komen de aanbevelingen vanuit de Raad van Commissarissen omtrent het uitgevoerde beleid en de jaarrekening. Ook dit is terug te vinden in het verslag van de KvT van KC De Schakel.

Controleplicht:

De jaarrekening van KC De Schakel wordt reeds gecontroleerd door een externe accountant. De accountantsverklaring van KC De Schakel geeft een goed oordeel over alle materieel belang zijnde aspecten van de jaarrekening. De uitslag van het onderzoek voor de boekjaren 2015 en 2016 betreft een goedkeurende verklaring waarbij wordt aangegeven dat de jaarrekening niet alle toelichting heeft, die op basis van algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving vereist zijn.

Publicatieplicht:

Verder is volgens de wet bepaald dat de jaarrekening van organisaties van openbaar belang waarvoor een inschrijfverplichting in het handelsregister bestaat en grote rechtspersonen, die niet tevens een organisatie van openbaar belang zijn, dienen te worden gedeponereerd ten kantore van het handelsregister. Organisaties van openbaar belang, waarvoor geen inschrijfverplichting bestaat in het handelsregister, dienen hun jaarrekening ter inzage te leggen voor belanghebbenden ten kantore van de rechtspersoon of op een andere bij staatsbesluit vast te

stellen wijze. De jaarrekening en het jaarverslag van KC De Schakel worden momenteel ten kantore van de organisatie ter inzage gelegd voor de leden voordat de Algemene Leden Vergadering (ALV) wordt gehouden. Maar zoals de wet voorschrijft voor organisatie van openbaar belang, dient KC De Schakel deze ook middels deponering ten kantore van het handelsregister openbaar te maken.

Indien de jaarrekening niet wordt opgemaakt en openbaar gemaakt volgens de richtlijnen die in de wet zijn opgenomen, wordt deze beschouwd als een economisch delict. In de zin van de Wet Economische Delicten (WED), indien deze overtreding wordt herhaald. Dit geldt ook voor het niet laten controleren van de jaarrekening door een externe accountant.

Conclusie en aanbevelingen

In Suriname werd de Wet op de Jaarrekening op 24 september 2017 aangenomen. De wet is van toepassing op verschillende rechtspersonen. Rechtspersonen waarop die van toepassing is, zijn momenteel verplicht volgens deze wet te rapporteren. Onder welke categorie rechtspersoon en welke verslaggevingsstandaard toepasselijk is op een rechtspersoon is voornamelijk afhankelijk van de omvangscriteria in de wet. Verder is er voor de verschillende typen rechtspersonen de ingangsbepaling van de wet vastgesteld. Voor grote rechtspersonen en organisatie van openbaar belang geldt dat de jaarrekening vanaf het jaar 2020 moet voldoen aan de voorgeschreven verslaggevingsstandaard. Voor middelgrote en kleine rechtspersonen geldt het vanaf het jaar 2021. Voor de verschillende rechtspersonen zal het mogelijke invloed hebben op de financiële administratie. Deze thesis beschrijft de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel en de theoretische gestelde eisen van de aangenomen Wet op de Jaarrekening.

Er wordt antwoord geformuleerd op de onderzoeksvraag: ***“Welke maatregelen moeten getroffen worden om de implementatie van de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening te doen plaatsvinden in 2020?”***

Uit dit onderzoek is gebleken dat:

1. De fiscale grondslagen als verslaggevingsstandaard gehanteerd worden bij KC De Schakel.
2. Het leden- en grootboek systeem die momenteel gehanteerd of gebruikt worden, niet up to date zijn en de interne organisatie nog niet geheel gestructureerd is; herstructurering gaande
3. De publicatie van het jaarverslag van KC De Schakel wel plaatsvindt maar niet conform de voorschriften van de Wet op de Jaarrekening.
4. De externe rapportage van KC De Schakel niet conform IFRS of andere internationale aanvaarde verslaggevingsstandaard geschiedt maar conform de fiscale grondslagen.

Aanbevelingen

Er moet reeds in 2019 een aanvang gemaakt worden met het gedeeltelijk rapporteren conform IFRS of een andere aanvaarde verslaggevingsstandaard. Enkele maatregelen die getroffen kunnen/dienen worden zijn:

1. Samenstellen van de jaarrekening conform de verslaggevingsstandaard die de wet voorschrijft; IFRS of andere internationale aanvaarde verslaggevingsstandaarden zoals Dutch GAAP en US GAAP. Het personeel, van met name de financiële afdeling, zal door middel van trainingen de procedures van IFRS of de andere aanvaarde verslaggevingsstandaard moeten worden bijgebracht.
2. De systemen waarmee er gewerkt wordt, zullen moeten worden aangepast (updaten) in lijn met de te hanteren verslaggevingsstandaard. Afronden van de herstructurering van de interne organisatie, door bijvoorbeeld meer personeel op de financiële afdeling te plaatsen die zich bezighoudt met de implementatie.
3. Het jaarverslag ook deponeren ten kantore van het handelsregister; publicatie plicht.
4. De externe rapportage conform IFRS of andere internationale aanvaarde verslaggevingsstandaard geschiedt voor 2020 en dat kan door nu al te starten met de belangrijkste componenten van IFRS voor KC De Schakel te implementeren.

Deze zijn de voornaamste maatregelen die momenteel getroffen kunnen/dienen te worden om de implementatie van de externe rapportage van Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel conform de Wet op de Jaarrekening te doen plaatsvinden in 2020.

Geraadpleegde bronnen

GFC nieuws. (2017). *Wet op Jaarrekening biedt meer transparantie*. Retrieved from GFC nieuws: <https://gfcnieuws.com/wet-op-jaarrekening-biedt-meer-transparantie/>

Accountingtools. (2019). Retrieved from Accountingtools: <https://www.accountingtools.com/articles/what-is-ifs.html>

AFM. (2019). *AFM*. Retrieved from AFM: <https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/doelgroepen/accountantsorganisaties/begrippen>

BDO Suriname. (2017, Oktober 13). Retrieved from Publicatie wet op de jaarrekening: <https://www.bdo.sr/en-gb/news/2017/publicatie-wet-op-de-jaarrekening>

Blom, R. J. (1999). *Kredietverlening Administratie en Boekhouding*. Graydon.

De wet op de jaarrekening. (2017, september 24). Retrieved from De Nationale Assemblée: http://www.dna.sr/media/192917/sb_2017___84_wet_op_de_jaarrekening.pdf

Epe, K. (2006). *Jaarverslaggeving*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.

H.Beckman. (1982). *De Jaarrekening*.

Jaarverslag 2016. (n.d.). *Jaarverslag KCDS*.

KC De Schakel. (2018, november 02). *Spaar- en Kredietcooperatie De Schakel*. Retrieved from Spaar- en Kredietcooperatie De Schakel: <http://www.deschakelcoop.sr/>

Kollenburg van J, M. B. (2010). *De grondslagen van Auditing & Assurance*. Breukelen: Noordhof Uitgevers.

Kollenburg van J, M. B. (2010). *De praktijk van Auditing & Assurance* (6e druk ed.). Breukelen: Noordhoff Uitgevers.

Leeuwin. (2017, November 7). *De Ware Tijd*. Retrieved from Accountantsvereniging krijgt bijzondere bevoegdheden: <http://www.dwtonline.com/laatste-nieuws/2017/11/09/accountantsvereniging-krijgt-bijzondere-bevoegdheden/>

PKF. (2019). *PKF International*. Retrieved from PKF International: <https://www.pkf.com/ifrs/ifrs-for-sme/>

- R.Kruit, M.pronk, & S.Visser. (2017). *Handboek jaarrekening 2017*. Rotterdam: Ernst & Young Accountants LLP.
- Schakel, K. D. (1993). *Statuten* . Suriname: KC De Schakel.
- Schakel, K. D. (2015). *Jaarverslag*. Suriname: KC De Schakel.
- Schenkeveld. (n.d.). *schenkeveld advocaten woordenboek*. Retrieved from schenkeveld advocaten: <https://www.schenkeveldadvocaten.nl/woordenboek/rechtspersoon/>
- servicedesk, M. (n.d.). *Wat is een jaarrekening?* Retrieved from MKB servicedesk: <https://www.mkb servicedesk.nl/2333/wat-jaarrekening.htm>
- wat is een jaarrekening?* (n.d.). Retrieved from servicedesk MKB: <https://www.mkb servicedesk.nl/2333/wat-jaarrekening.htm>
- (n.d.). *Wet Coöperatieve Verenigingen 1944*. Suriname: De Nationale Assamblee.
- Wielingen-Verwey. (2019, mei 03). Afdelingen. (Noutsin, Interviewer)

Bijlage 1: Balans rapportage naar de CBvS

CENTRALE BANK VAN SURINAME			
RAPPORTAGESTAAT (MODEL 2007)			
Kredietcodeoperatie: KC DE SCHAKEL G.A.			
Rapportagedatum :Dec 2016			
(IN DUZENDEN SUR. DOLLARS)		Dec-16	Nov-16
ACTIVA			
1.	1. KAS	0	0
1.1	1.1 SURINAAMSE DOLLARS	0	0
1.1.A	A) Bankbiljetten	0	0
1.1.B	B) Munt en muntbiljetten	0	0
1.2	1.2 VREEMDE VALUTA	-	-
2.	2. VORDERINGEN OP DE CENTRALE BANK VAN SURINAME	0	0
2.A	A) Rekening-courant vorderingen	0	0
2.B	B) Overige vorderingen (Surinaamse dollars)	0	0
2.C	C) Vorderingen in vreemde valuta	0	0
3.	3. VORDERINGEN OP BANKEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTELLINGEN	0	0
3.1	3.1 INGEZETENEN	0	0
3.1.1	3.1.1 SURINAAMSE DOLLARS	0	0
3.1.1.A	A) Rekening-courant vorderingen	0	0
3.1.1.B	B) Spaarrekeningen	0	0
3.1.1.C	C) Termijndeposito's met een resterende looptijd ≤ 1 jaar	0	0
3.1.1.D	D) Termijndeposito's met een resterende looptijd > 1 jaar	0	0
3.1.1.E	E) Overige vorderingen (specificeren)	0	0
3.1.2	3.1.2 VREEMDE VALUTA	0	0
3.1.2.A	A) Rekening-courant vorderingen	-	-
3.1.2.B	B) Spaarrekeningen	0	0
3.1.2.C	C) Termijndeposito's met een resterende looptijd ≤ 1 jaar	0	0
3.1.2.D	D) Termijndeposito's met een resterende looptijd > 1 jaar	0	0
3.1.2.E	E) Overige vorderingen (specificeren)	0	0
3.2	3.2 NIET-INGEZETENEN	0	0
3.2.A	A) Vorderingen op buitenlandse banken	0	0
4.	4. VORDERINGEN OP LEDEN (incl. debetstanden)	0	0
4.1	4.1 REKENING-COURANTKREDIETEN EN DEBETSTANDEN	0	0
4.1.1	4.1.1 INGEZETENEN	0	0
4.1.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0
4.1.1.A1	A1) Bedrijven	0	0
4.1.1.A2	A2) Overige ingezetenen	0	0
4.1.1.A3	A3) Lopende rente	0	0
4.1.1.A4	A4) minus: Voorzieningen	0	0
4.1.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0
4.1.1.B1	B1) Bedrijven	0	0
4.1.1.B2	B2) Overige ingezetenen	0	0
4.1.1.B3	B3) Lopende rente	0	0
4.1.1.B4	B4) minus: Voorzieningen	0	0
4.1.2	4.1.2 NIET-INGEZETENEN	0	0
4.1.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0
4.1.2.A1	A1) Vorderingen	0	0
4.1.2.A2	A2) Lopende rente	0	0
4.1.2.A3	A3) minus: Voorzieningen	0	0
4.1.2.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0
4.1.2.B1	B1) Vorderingen	0	0
4.1.2.B2	B2) Lopende rente	0	0
4.1.2.B3	B3) minus: Voorzieningen	0	0

4.2	4.2 VASTE LENINGEN	0	0				
4.2.1	4.2.1 INGEZETENEN	0	0				
4.2.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
4.2.1.A1	A1) Bedrijven	0	0				
4.2.1.A2	A2) Overige ingezetenen	0	0				
4.2.1.A3	A3) Lopende rente	0	0				
4.2.1.A4	A4) minus: Voorzieningen	0	0				
4.2.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
4.2.1.B1	B1) Bedrijven	0	0				
4.2.1.B2	B2) Overige ingezetenen	0	0				
4.2.1.B3	B3) Lopende rente	0	0				
4.2.1.B4	B4) minus: Voorzieningen	0	0				
4.2.2	4.2.2 NIET-INGEZETENEN	0	0				
4.2.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
4.2.2.A1	A1) Vorderingen	0	0				
4.2.2.A2	A2) Lopende rente	0	0				
4.2.2.A3	A3) minus: Voorzieningen	0	0				
4.2.2.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
4.2.2.B1	B1) Vorderingen	0	0				
4.2.2.B2	B2) Lopende rente	0	0				
4.2.2.B3	B3) minus: Voorzieningen	0	0				
5.	5. BELEGGINGEN	0	0				
5.1	5.1 SCHATKISTPAPIER	0	0				
5.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
5.1.A	A) Schatkistpapier met een resterende looptijd van ten hoogste een jaar	0	0				
5.1.B	B) Schatkistpapier met een resterende looptijd langer dan een jaar	0	0				
5.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
5.1.A	A) Schatkistpapier met een resterende looptijd van ten hoogste een jaar	0	0				
5.1.B	B) Schatkistpapier met een resterende looptijd langer dan een jaar	0	0				
5.2	5.2 SCHATKISTPAPIER VAN BUITENLANDSE OVERHEDEN	0	0				
5.2.A	A) Schatkistpapier met een resterende looptijd van ten hoogste een jaar	0	0				
5.2.B	B) Schatkistpapier met een resterende looptijd langer dan een jaar	0	0				
5.3	5.3 EFFECTEN, ANDERE DAN AANDELEN	0	0				
5.3.1	5.3.1 INGEZETENEN	0	0				
5.3.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
5.3.1.A1	A1) Banken en andere financiële instellingen	0	0				
5.3.1.A2	A2) Overige bedrijven	0	0				
5.3.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
5.3.1.B1	B1) Banken en andere financiële instellingen	0	0				
5.3.1.B2	B2) Overige bedrijven	0	0				
5.3.2	5.3.2 NIET-INGEZETENEN	0	0				
5.4	5.4 DEELNEMINGEN EN AANDELEN	0	0				
5.4.1	5.4.1 INGEZETENEN	0	0				
5.4.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
5.4.1.A1	A1) Banken en andere financiële instellingen	0	0				
5.4.1.A2	A2) Overige bedrijven	0	0				
5.4.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
5.4.1.B1	B1) Banken en andere financiële instellingen	0	0				
5.4.1.B2	B2) Overige bedrijven	0	0				
5.4.2	5.4.2 NIET-INGEZETENEN	0	0				
6.	6. VASTE ACTIVA (MINUS AFSCHRIJVING)	0	0				
6.1	6.1 IMMATERIELE VASTE ACTIVA	0	0				
6.1.A	A) Oprichtingskosten	0	0				
6.1.B	B) Onderzoeks- en ontwikkelingskosten	0	0				
6.1.C	C) Overige immateriële vaste activa (specificeren)	0	0				
6.2	6.2 MATERIELE VASTE ACTIVA	0	0				
6.2.A	A) Gebouwen	0	0				
6.2.B	B) Terreinen	0	0				
6.2.C	C) Inventaris	0	0				
6.2.D	D) Vervoersmiddelen	0	0				
6.2.E	E) Overige materiële vaste activa (specificeren)	0	0				
7.	7. OVERIGE ACTIVA (specificeren)	0	0				
7.1	7.1 SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
7.2	7.2 VREEMDE VALUTA	0	0				
8.	8. OVERLOPENDE ACTIVA	0	0				
9.	9. TOTALE ACTIVA	0	0				

		PASSIVA EN EIGEN VERMOGEN				
10.	10. VERPLICHTINGEN AAN LEDEN		0	0		
10.1	10.1. DEPOSITO'S		0	0		
10.1.1	10.1.1 INGEZETENEN		0	0		
10.1.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.1.1.A1	A1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.1.1.A2	A2) Bedrijven		0	0		
10.1.1.A3	A3) Overige ingezetenen		0	0		
10.1.1.A4	A4) Lopende rente		0	0		
10.1.1.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.1.1.B1	B1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.1.1.B2	B2) Bedrijven		0	0		
10.1.1.B3	B3) Overige ingezetenen		0	0		
10.1.1.B4	B4) Lopende rente		0	0		
10.1.2	10.1.2 NIET-INGEZETENEN		0	0		
10.1.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.1.2.A1	A1) Verplichtingen		0	0		
10.1.2.A2	A2) Lopende rente		0	0		
10.1.2.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.1.2.B1	B1) Verplichtingen		0	0		
10.1.2.B2	B2) Lopende rente		0	0		
10.2	10.2. SPAARREKENINGEN		0	0		
10.2.1	10.2.1 INGEZETENEN		0	0		
10.2.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.2.1.A1	A1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.2.1.A2	A2) Bedrijven		0	0		
10.2.1.A3	A3) Overige ingezetenen		0	0		
10.2.1.A4	A4) Lopende rente		0	0		
10.2.1.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.2.1.B1	B1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.2.1.B2	B2) Bedrijven		0	0		
10.2.1.B3	B3) Overige ingezetenen		0	0		
10.2.1.B4	B4) Lopende rente		0	0		
10.2.2	10.2.2 NIET-INGEZETENEN		0	0		
10.2.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.2.2.A1	A1) Verplichtingen		0	0		
10.2.2.A2	A2) Lopende rente		0	0		
10.2.2.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.2.2.B1	B1) Verplichtingen		0	0		
10.2.2.B2	B2) Lopende rente		0	0		
10.3	10.3. TERMIJNDEPOSITO'S MET EEN RESTERENDE LOOPTIJD VAN TEN HOOGSTE 1 JAAR		0	0		
10.3.1	10.3.1 INGEZETENEN		0	0		
10.3.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.3.1.A1	A1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.3.1.A2	A2) Bedrijven		0	0		
10.3.1.A3	A3) Overige ingezetenen		0	0		
10.3.1.A4	A4) Lopende rente		0	0		
10.3.1.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.3.1.B1	B1) Financiële instellingen andere dan banken		0	0		
10.3.1.B2	B2) Bedrijven		0	0		
10.3.1.B3	B3) Overige ingezetenen		0	0		
10.3.1.B4	B4) Lopende rente		0	0		
10.3.2	10.3.2 NIET-INGEZETENEN		0	0		
10.3.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS		0	0		
10.3.2.A1	A1) Verplichtingen		0	0		
10.3.2.A2	A2) Lopende rente		0	0		
10.3.2.B	B) VREEMDE VALUTA		0	0		
10.3.2.B1	B1) Verplichtingen		0	0		
10.3.2.B2	B2) Lopende rente		0	0		

10.4	10.4. TERMIJNDEPOSITO'S MET EEN RESTERENDE LOOPTIJD LANGER DAN 1 JAAR	0	0				
10.4.1	10.4.1 INGEZETENEN	0	0				
10.4.1.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
10.4.1.A1	A1) Financiële instellingen andere dan banken	0	0				
10.4.1.A2	A2) Bedrijven	0	0				
10.4.1.A3	A3) Overige ingezetenen	0	0				
10.4.1.A4	A4) Lopende rente	0	0				
10.4.1.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
10.4.1.B1	B1) Financiële instellingen andere dan banken	0	0				
10.4.1.B2	B2) Bedrijven	0	0				
10.4.1.B3	B3) Overige ingezetenen	0	0				
10.4.1.B4	B4) Lopende rente	0	0				
10.4.2	10.4.2 NIET-INGEZETENEN	0	0				
10.4.2.A	A) SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
10.4.2.A1	A1) Verplichtingen	0	0				
10.4.2.A2	A2) Lopende rente	0	0				
10.4.2.B	B) VREEMDE VALUTA	0	0				
10.4.2.B1	B1) Verplichtingen	0	0				
10.4.2.B2	B2) Lopende rente	0	0				
11.	11. VERPLICHTINGEN AAN DE CENTRALE BANK VAN SURINAME	0	0				
12.	12. VERPLICHTINGEN AAN BANKEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTELLINGEN	0	0				
12.1	12.1 INGEZETENEN	0	0				
12.1.1	12.1.1 SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
12.1.1.A	A) Rekening-courant verplichtingen	0	0				
12.1.1.B	B) Hypothecaire leningen	0	0				
12.1.1.C	C) Achtergestelde leningen	0	0				
12.1.1.D	D) Overige verplichtingen aan banken en andere financiële instellingen (specificeren)	0	0				
12.1.2	12.1.2 VREEMDE VALUTA	0	0				
12.1.2.A	A) Rekening-courant verplichtingen	0	0				
12.1.2.B	B) Hypothecaire leningen	0	0				
12.1.2.C	C) Achtergestelde leningen	0	0				
12.1.2.D	D) Overige verplichtingen aan banken en andere financiële instellingen (specificeren)	0	0				
12.2	12.2 NIET-INGEZETENEN	0	0				
12.2.A	A) Verplichtingen aan buitenlandse banken en andere financiële instellingen	0	0				
13.	13. OVERIGE VERPLICHTINGEN	0	0				
13.1	13.1.SURINAAMSE DOLLARS	0	0				
13.1.A	A) Crediteuren	0	0				
13.1.B	B) Af te dragen loonbelasting en AOV	0	0				
13.1.C	C) Nog te betalen belastingen	0	0				
13.1.D	D) Overige (specificeren)	0	0				
13.2	13.2 VREEMDE VALUTA	0	0				
13.2.A	A) Crediteuren	0	0				
13.2.B	B) Overige (specificeren)	0	0				
14.	14. OVERLOPENDE PASSIVA	0	0				
15.	15. VOORZIENINGEN	0	0				
15.A	A) Pensioenverplichtingen	0	0				
15.B	B) Belasting latentie	0	0				
15.C	C) Educatie	0	0				
15.D	D) Overige (specificeren)	0	0				
16.	16. EIGEN VERMOGEN	0	0				
16.A	A) Entrepenningen	0	0				
16.B	B) Ledenparticipatie	0	0				
16.C	C) Onverdeelde winst	0	0				
16.D	D) Winst/ Verlies (over periode na redelijke belasting voorziening)	0	0				
16.E	E) Algemene reserves (bestemming van ingehouden winst)	0	0				
16.F	F) Herwaarderingsreserve	0	0				
16.G	G) Overige reserves (specificeren)	0	0				
17.	17. TOTALE PASSIVA EN EIGEN VERMOGEN	0	0				
	VERTICAL CHECK	0	0				
18.	18. BUITEN-BALANS POSTEN						
18.A	18.A VOORWAARDELIJKE SCHULDEN						
18.B	18.B ONHERROEPELIJKE TOEZEGGINGEN						

Bron: Centrale Bank van Suriname

Bijlage 2: Inhoudsopgave jaarrekening KC De Schakel

RAPPORT INZAKE DE JAARREKENING 2016
VAN
SPAAR- EN KREDIETCOÖPERATIE DE SCHAKEL G.A.

INHOUD

PAGINA

ACCOUNTANTSRAPPORT

1. Algemeen.....	Error! Bookmark not defined.
2. Resultaat	Error! Bookmark not defined.
3. Vermogenspositie	2
4. Fiscale positie	6

JAARREKENING

– Balans per 31 december 2016 (vóór bestemming van het resultaat)	3
– Staat van baten en lasten over 2016.....	8
– Kasstroomoverzicht	9
– Toelichting behorende bij de jaarrekening	10
– Toelichting op de balans per 31 december 2016	12
– Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	Error! Bookmark not defined.
– Balans De Schakel exclusief MFI per 31 december 2016 (vóór bestemming van het resultaat).....	19
– Staat van baten en lasten De Schakel (exclusief MFI) over 2016	20

OVERIGE

– Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	21
--	----

Bron: KC De Schakel Jaarrekening 2016

Bijlage 2a: Overzicht Balans jaarrekening KC De Schakel

Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel G.A.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (vóór bestemming van het resultaat)

	2016	2015
	SRD	SRD
ACTIVA		
Liquide middelen		
Vorderingen op de leden en cliënten		
Overige vorderingen en overlopende activa		
Beleggingen		
Vooruitbetaling op materiële vaste activa		
Materiële vaste activa		
PASSIVA		
Schulden aan de leden en cliënten		
Lening o/g		
Voorzieningen		
Overige schulden en overlopende passiva		
Te betalen inkomstenbelasting		
EIGEN VERMOGEN		
Reservefonds		
Egalisatiereserve		
Ontwikkelingsbijdragen		
Herwaarderingsreserve		
Resultaat lopendjaar		

Het Bestuur:

Voorzitter _____

Secretaris _____

Penningmeester _____

Lid _____

Lid _____

Directie: _____

Directeur _____

Bron: KC De Schakel Jaarrekening 2016

Bijlage 2b: Overzicht V en W rekening KC De Schakel

Spaar- en Kredietcoöperatie De Schakel G.A.

STAAT VAN BATEN EN LASTENOVER 2016

	2016	2015
	SRD	SRD
BATEN		
Interest baten		
Interest lasten		
Overige baten		
LASTEN		
Personeelskosten		
Afschrijvingen		
Waardevermindering vorderingen		
Overige lasten		
SALDO		
Baten en lasten voorgaande jaren		
Inkomstenbelasting	-	-
Resultaat na belasting		
VERDELING RESULTAAT		
Ten gunste van reservefonds	-	-

Het Bestuur:

Directie:

Directeur

Bron: KC De Schakel Jaarrekening 2016